

รายงานการวิจัย
เรื่อง

อิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาวิตถของเยาวชนไทย

**Influence of Radio Disc Jockeys on Thai Youth
in Solving Personal Problems**

โดย

อาจารย์อัปสร เสถียรทิพย์

และ

อาจารย์ลักขมี คงลาภ

ทุนทรงมหาวิทยาลัย
ประจำปีการศึกษา 2540

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง " อิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาคีโกลของเยาวชนไทย" ได้รับทุนสนับสนุนจากทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ รวมทั้งขอขอบคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ให้การสนับสนุนการทำวิจัยด้วยดี

บุคคลสำคัญที่ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณด้วยความเคารพอย่างสูง ได้แก่ รศ.ดร.สมควร กวียะ อาจารย์อาวุโส คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต รศ.อรรถัย ศรีสันติสุข คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้ซึ่งให้คำแนะนำที่ดี ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเป็นแรงผลักดันให้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ นอกจากนี้ งานวิจัยสำเร็จล่วงได้ด้วยดีจากความร่วมมือของคณาจารย์และนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร โรงเรียนหอวัง โรงเรียนราชวินิตบางเขน โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย และโรงเรียนศิลาจารย์พัฒนา ในการตอบแบบสอบถามซึ่งทำให้ผลการวิจัยสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ท้ายสุดนี้ หากงานวิจัยจะมีประโยชน์ถึงบุคคลหรือหน่วยงานใดบ้าง ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณความด้วยดีให้กับสถาบันและบุคคลดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งผู้ให้ความช่วยเหลือทุกท่านที่แม้มิได้เอ่ยนาม ก็ได้มีส่วนร่วมสร้างสรรค์งานวิจัยเรื่องนี้ให้เป็นประโยชน์ต่อวงการสื่อสารมวลชนต่อไป

อัปสร เล็กยรทิพย์

ลักษมี คงลาภ

0167038

๗ มี.ค. ๒๕๖๓

302.1239485

ชื่อเรื่อง : อิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาวีชีวิตของเยาวชนไทย

ผู้วิจัย : อับสร เสถียรทิพย์ และ ลักษมี คงลาภ

สถาบัน : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปีที่พิมพ์ : พ.ศ. 2542

สถานที่พิมพ์ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

แหล่งที่เก็บข้อมูลวิจัยฉบับสมบูรณ์ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

จำนวนหน้างานวิจัย : 88 หน้า

คำสำคัญ : อิทธิพล ปัญหาวีชีวิต เยาวชนไทย นักจัดรายการวิทยุ

ลิขสิทธิ์ : สงวนลิขสิทธิ์

การศึกษาค้นคว้าอิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาวีชีวิตของเยาวชนไทยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักเขียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 630 คน ในอัตราส่วนเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาวีชีวิตของเยาวชนไทย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจและลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวของเยาวชนกับความสนใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาวีชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุและเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจและลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ของครอบครัวของเยาวชนกับความเชื่อถือเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาวีชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ฟังวิทยุทุกวันๆ ละ 1-2 ชั่วโมง ช่วงเวลาที่รับฟังมากที่สุด คือ 21.00 น. และมักจะฟังรายการเพลงไทยสากล

สำหรับคำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ในรายการ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ 5 ประการ ได้แก่ปัญหาครอบครัว ปัญหาการเรียน ปัญหาเรื่องเพื่อน ปัญหาความรัก และปัญหายาเสพติด พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและให้ความเชื่อถือในประเด็น ปัญหาการเรียนมากที่สุด

ส่วนการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ตัวแปรที่หนึ่งคือ เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ และเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของเพศกับความสนใจและความเชื่อถือโดยจำแนกตามประเภทปัญหาทั้ง 5 ประการ พบว่าเพศมีสัมพันธ์กับความสนใจและความเชื่อถือเรื่องการแก้ไขปัญหาการเรียนที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

ตัวแปรที่สองคือ สถานภาพทางเศรษฐกิจ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของสถานภาพทางเศรษฐกิจกับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิต โดยจำแนกตามประเภทปัญหาทั้ง 5 ประการ พบว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาครอบครัวที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ แต่สถานภาพทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุในทุกประเด็นปัญหา

ส่วนตัวแปรสุดท้ายคือ ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตโดยจำแนกตามประเภทปัญหาทั้ง 5 ประการ พบว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาครอบครัวที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ แต่ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุในทุกประเด็นปัญหา

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเชื่อถือคำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุจากความชื่นชอบส่วนตัวที่มีต่อนักจัดรายการวิทยุมากที่สุด ดังนั้น นอกจากนักจัดรายการวิทยุทำหน้าที่ในการดำเนินรายการแล้ว ก็ควรจะตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาที่ดีแก่ผู้ฟัง โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนด้วย เพื่อให้เยาวชนได้รับสิ่งที่เป็นสาระประโยชน์และเป็นการพัฒนาเยาวชนอีกทางหนึ่ง

Title: Influence of Radio Disc Jockeys on Thai Youth in Solving Personal Problems

Researchers : Upsorn Satiantip and Lucksame Konglap

Institute : Dhurakijpundit University

Published Year : 1999

Publisher : Dhurakijpundit University

Collection Source of Complete research : Dhurakijpundit University

Pages : 88 Pages

Keywords: Influence. Personal problems, Thai youth .Disc Jockey

Copyrights : All rights reserved

Abstract

A study on influence of radio disc jockeys (DJs) on Thai youth in solving personal problems is conducted as a research survey to investigate the sampled group of Bangkok school children in M. 4-6 in the upper secondary schools under Department of General Education. The group comprises 630 children with equal ratio of male and female sexes.

This study aims to analyze the influence of radio DJs on Thai youth in solving personal problems. focusing on correlation between sexes, economic status. the upbringing of the youth's families and the youth's interest as well as reliance on radio DJs' advice in solving personal problems.

The results show that most of the children in the sampled group listen to the radios everyday approximately 1-2 hours a day. The peak time for listening is at 9.00 p.m. The most favorite program is popular Thai songs.

The advice for solving personal problems as given by the radio DJs is classified by the researchers into 5 types: family, education, friendship, love and narcotics, it is found that the sampled group are interested in and place reliance most on the education issues.

A test of hypothesis reveals that sex, the first variable, has no correlation with the interest and reliance of Thai youth in solving personal problems as advised by the radio DJs. However, when matching sex with the interest and reliance by investigating into each problem issue, it is found that sex significantly relates to the children's interest and reliance in the education problem.

Economic status, the second variable, has no correlation with the interest of Thai youth in solving personal problems as advised by the radio DJs. However when matching economic status with the interest by investigating into each problem issue, it is found that economic status significantly relates to the children's interest in solving personal problems as advised by the radio DJs while having no correlation with the reliance in every problem.

The upbringing of the youth's families, the last variable, has no correlation with the interest of Thai youth in solving personal problems as advised by the radio DJs. However, when matching the upbringing of the youth's families with the interest by investigating into each problem issue, it is found that the upbringing of the youth's families significantly relates to the children's interest in solving personal problems as advised by the radio DJs while having no correlation with the reliance in every problem

It can be concluded that the sampled group place reliance on the DJs' advice, depending most on children's personal appreciation of the DJs. Therefore, in addition to the responsibility in running the program the DJs should recognize their own important role as a councillor giving good advise to the audience, especially the youth group so as to conbIBUTE optimum benefit to the young audience and promote youth development as well.

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

บทที่ 1 : บทนำ

	เลขหน้า
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
สมมุติฐานการวิจัย	3
นิยามศัพท์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5

บทที่ 2 : ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิฤกษ์กระจายเสียง : อิทธิพล ทฤษฎี ผลกระทบ และจริยธรรม	7
ผู้รับสาร	16
ทฤษฎีสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้อง	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27

บทที่ 3 : ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร	32
ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	32
การสุ่มตัวอย่าง	33
ตัวแปรในการวิจัย	33
เครื่องมือในการวิจัยและการวัดค่าตัวแปร	34
การวัดค่าตัวแปร	34
ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	38

บทที่ 4 : ผลการวิจัย

ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง	39
พฤติกรรม การเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงและ การติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุ	42
ความสนใจและความเชื่อถือที่เยาวชนมีต่อนักจัดรายการวิทยุ ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่าง ๆ ในรายการ การทดสอบสมมุติฐาน	50 64

บทที่ 5 : สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย	77
อภิปรายผล	83
ข้อเสนอแนะ	87

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคแห่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยี กลายเป็นสังคมแบบไร้พรมแดนหรือที่เรียกกันว่า "โลกาภิวัตน์" (Globalization) ข้อมูลข่าวสารของแต่ละมุมโลกต่างถ่ายเทซึ่งกันและกัน เช่นเดียวกับกระแสทางสังคมและวัฒนธรรมที่ไหลเวียนทั่วถึงในทุกพรมแดน

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ อย่างไม่มีวันสิ้นสุด แต่ในทางตรงข้าม ความเป็นมนุษย์นับวันจะรู้สึกโดดเดี่ยวมากขึ้นทุกที กล่าวกันว่าโลกปัจจุบันที่ก่อปรไปด้วยเทคโนโลยีมากประสิทธิภาพ อันกำเนิดขึ้นมาจากน้ำมือมนุษย์เพื่อตอบสนองความต้องการความสะดวกสบาย ความคล่องแคล่วรวดเร็ว หลายสิ่งหลายอย่างกลับกลายมาเป็นตัวเร่งเข้าให้มนุษย์เร่งผลิต เร่งบริโภคจนทำให้มนุษย์เหลือเวลาน้อยสำหรับการดูแลเอาใจใส่หรือมีเชื้อใยต่อกัน ดูเหมือนผู้ใหญ่ไม่สามารถเป็นหลักให้เด็กเกาะได้ สังคมกำลังขาดรากยึด ไร้ขวัญและกำลังใจ (กิตติชาติ กระมลประทีป 2536:51)

จึงไม่แปลกที่ทุกวันนี้โลกของเราจึงต้องเผชิญกับปัญหาสังคมมากมายหลายประการ อันเกิดจากอัตราการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างของสังคมหรือวัฒนธรรมและจากความล้มเหลวของวัฒนธรรมในการอนุวัติตาม (อานนท์ อากาศิกร 2517:1) และในจำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสังคมที่น่าเป็นห่วงก็คือ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เรียกว่า "วัยรุ่น" ซึ่งอยู่ในวัยหัวเลี้ยวหัวต่อนั่นเอง ที่เป็นเช่นนี้ เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่เปลี่ยนจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน ก่อให้เกิดผลกระทบในด้านอารมณ์และสังคม เยาวชนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นจึงต้องมีการปรับตัวอย่างสูงทั้งกับครอบครัว เพื่อน โรงเรียน ตลอดจนสังคมที่เขาต้องดำเนินชีวิตอยู่ และหากพิจารณาวิถีชีวิต ทัศนคติ และความคิดที่มีต่อกระแสสังคม อันเป็นผลให้พฤติกรรมของเยาวชนไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ในอดีตสถาบันที่ใกล้ชิดเยาวชนในด้านการกล่อมเกลาคิดและกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมได้แก่ บ้าน วัด และโรงเรียน แต่ในปัจจุบัน สถาบันที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อเยาวชนอย่างมากอีกสถาบันหนึ่งคือ สื่อมวลชน อันได้แก่ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือ และหนังสือพิมพ์ นับได้ว่ามีอิทธิพลอันสำคัญในการชักนำความประพฤติของเด็กทั้งในทางที่ดีและในทางไม่ดี

ในจำนวนสื่อมวลชนที่เขวชนให้ความสนใจใกล้ชิดในปัจจุบันพบว่า สื่อวิทยุเป็นสื่อที่เขวชนไทยเปิดรับมากที่สุดสื่อหนึ่ง จากผลการสำรวจความคิดเห็นวัยรุ่นเมืองกรุงเกี่ยวกับพฤติกรรมการฟังวิทยุ พบว่าส่วนใหญ่ให้ความสนใจและฟังกันมากถึงร้อยเปอร์เซ็นต์ เมื่อแยกกลุ่มวัยรุ่นออกพิจารณาตามช่วงอายุแล้วจะเห็นว่าในกลุ่มอายุ 15-17 ปี กับกลุ่มอายุ 18-20 ปี ต่างมีพฤติกรรมที่คล้ายๆ กัน คือ นิยมฟังวิทยุมากร้อยเปอร์เซ็นต์เต็ม โดยพบว่าส่วนมากฟังกันทุกวัน จำนวน ร้อยละ 64.9 (คู่มือธุรกิจ 2535:51)

สภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พบว่ากระแสของการจัดรายการวิทยุได้เน้นการร่วมรายการกับทางบ้าน ยิ่งทำให้เขวชนให้ความสนใจในการร่วมรายการมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคคลเหล่านั้นยังขาดประสบการณ์ชีวิต และขาดผู้ที่ให้คำปรึกษาอันเป็นที่พึ่งได้ (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร 2533:396) ดังนั้น บุคคลสำคัญที่ได้ก้าวเข้ามาในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเขวชนก็คือ นักจัดรายการวิทยุ ซึ่งเป็นสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่สื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อเขวชนไทยในปัจจุบันไม่น้อย นักจัดรายการวิทยุจึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการแก้ไขปัญหเฉพาะหน้า มีทักษะในการให้คำแนะนำปรึกษา (counselling) ตลอดจนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชีวิตในด้านต่างๆ ของเขวชนไม่ว่าจะเป็นปัญหาการเรียน ปัญหาความรัก ปัญหาการปรับตัว ปัญหาครอบครัว และปัญหาสังคมอื่น ๆ เช่นปัญหายาเสพติด เป็นต้น อันสอดคล้องกับความคิดของ Rogers(1973) ที่ว่า สื่อมวลชนจะเป็นตัวเสริมสร้างความรู้เบื้องต้น ขณะที่สื่อมวลชนเป็นตัวสำคัญมากกว่าในการโน้มน้าวใจและเปลี่ยนทัศนคติ นักจัดรายการวิทยุในปัจจุบันจึงกลายเป็นทั้งเพื่อน ที่และที่ปรึกษาให้กับเขวชนในอีกบทบาทหนึ่ง นอกเหนือจากการทำหน้าที่ในการสร้างสรรค์รายการวิทยุ กล่าวคือในรายการจะเน้นการสนทนากับผู้ฟัง และเน้นความสัมพันธ์ด้านบุคคลมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็มีส่วนร่วมในการรับฟังปัญหาและแก้ไขปัญหายที่เขวชนต้องการคำแนะนำปรึกษาด้วย

จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาชีวิตของเขวชนไทย เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนที่ควรจะมีต่อเขวชนไทยในยุคโลกาภิวัตน์ และจะได้นำไปใช้ประโยชน์ทางด้านวิชานีเทศศาสตร์ อันจะเป็นแนวทางเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายเขวชนที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศไทยได้ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาวีดีโองานของเยาวชนไทย
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวของเยาวชนกับความสนใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาวีดีโอที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวของเยาวชนกับความเชื่อเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาวีดีโอที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาอิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาวีดีโองานของเยาวชนไทยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายเป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนนักจัดรายการวิทยุ หมายถึง นักจัดรายการวิทยุกระจายเสียงภาคเอฟเอ็มที่กระจายเสียงในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมุติฐานการวิจัย

1. เพศมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีโอที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ
2. เพศมีความสัมพันธ์กับความเชื่อในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีโอที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ
3. สถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีโอที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ
4. สถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความเชื่อในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีโอที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ
5. ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีโอที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ
6. ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความเชื่อในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีโอที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

นิยามศัพท์

อิทธิพล

: พลังของสื่อ ซึ่งในที่นี้หมายถึงนักจัดรายการวิทยุที่มีอำนาจอันก่อให้เกิดผลในทางใดทางหนึ่งกับเยาวชน ได้แก่ การกระตุ้นให้เกิดความสนใจและเชื่อถือในสิ่งที่นักจัดรายการวิทยุให้คำแนะนำ

นักจัดรายการวิทยุ : ผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดรายการวิทยุเพื่อให้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิงแก่ผู้ฟัง

เยาวชนไทย

: นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปัญหาชีวิต

- : ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ประเภท คือ
1. ปัญหาครอบครัว เป็นปัญหาที่เกิดจากสัมพันธภาพภายในครอบครัว อันได้แก่ ปัญหาความรักของบิดามารดาที่มีต่อบุตร ปัญหาความปรองดองของบุคคลในครอบครัว เป็นต้น
  2. ปัญหาการเรียน เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและการปรับตัวที่โรงเรียน เช่น ปัญหาเรื่องผลการเรียน การเลือกศึกษาต่อ ความสัมพันธ์กับครู เป็นต้น
  3. ปัญหาเรื่องเพื่อน เป็นปัญหาที่เกิดจากการคบเพื่อน เช่น เพื่อนไม่ดี ขัดแย้งกับเพื่อน รู้สึกด้อยกว่าเพื่อน เป็นต้น
  4. ปัญหาเกี่ยวกับความรัก คือปัญหาเกี่ยวกับความรักของวัยรุ่น และปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ เช่น ผิดหวังในความรัก ชอบเพศเดียวกัน เป็นต้น
  5. ปัญหาทะเลาะวิวาท คือปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันและการเลิกใช้ยาเสพติดของวัยรุ่น

ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู : ลักษณะที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยวาจาและการกระทำ โดยแบ่งเป็น

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึงการที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองแสดงความรักและส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบคุ้มครอง หมายถึง การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองแสดงความรักและห่วงใยเด็กจนเกินไป ให้ความช่วยเหลือจนเกินความจำเป็น มักจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเด็กในทุกเรื่อง

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม หมายถึง การที่เด็กได้รับการควบคุมทั้งพฤติกรรม ความคิด ทศนคติ และความรู้สึกโดยตรงและเปิดเผยจากพ่อแม่ โดยพ่อแม่จะคอยออกคำสั่งให้ปฏิบัติตามเสมอ
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อย ปล่อยละเลย หมายถึง การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่สนใจ ไม่ให้ความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น

ความสนใจ : ความสนใจในการรับฟังเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาชีวิตจากนักจัดรายการวิทยุ

ความเชื่อถือ : การยอมรับและจะปฏิบัติตามแนวทางการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบอิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาวัยรุ่นเยาวชน
2. ทำให้เป็นแนวทางสำหรับนักจัดรายการวิทยุ ในการตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่พึงมีต่อวิชาชีพ และมีต่อเยาวชนผู้รับฟังรายการวิทยุ
3. ทำให้เน้นประโยชน์ ในการวางแผนการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง และนักจัดรายการวิทยุในการโน้มน้าวใจ และแก้ไขปัญหารองเยาวชนไทยได้อย่างเหมาะสม
4. ทำให้เป็นแนวทางในการวางแผนการใช้สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาเยาวชน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในอนาคต

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาวี๊ดของเยาวชนไทยได้กำหนดแนวคิดเป็นกรอบสำหรับการวิเคราะห์และศึกษาหัวข้อดังกล่าว แบ่งเป็นหัวข้อสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. วิทยุกระจายเสียง : อิทธิพล ทฤษฎี ผลกระทบ และจริยธรรม

- 1.1 อิทธิพลของวิทยุกระจายเสียง
- 1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชน
- 1.3 ผลกระทบของสื่อมวลชน
- 1.4 จริยธรรม

2. ผู้รับสาร

- 2.1 การวิเคราะห์ผู้รับสาร
- 2.2 ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

3. ทฤษฎีสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 ทฤษฎีการเลือกสรรและการแสวงหาร่ำวาร
- 3.2 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชน
- 3.3 ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล
- 3.4 ทฤษฎีกลุ่มสังคม
- 3.5 ทฤษฎีบรรทัดฐานทางวัฒนธรรม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. วิทยุกระจายเสียง : อิทธิพล ทฤษฎี ผลกระทบ และจริยธรรม

สื่อวิทยุกระจายเสียง ถือเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีอิทธิพลสูงมากต่อชีวิตความเป็นอยู่ประจำวันของประชาชนทุกคน ให้ทั้งความรู้ ข่าวสารและความบันเทิง เนื่องจากคุณสมบัติที่สามารถแพร่กระจายไปยังกลุ่มเป้าหมายได้มากและรวดเร็ว ดังนั้นจึงมีอิทธิพลต่อผู้รับสารจำนวนมากเช่นเดียวกัน ซึ่งจะได้กล่าวถึงทั้งในด้านอิทธิพลและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.1 อิทธิพลของวิทยุกระจายเสียง (วิจิตร ภักดีรัตน์ 2529 :197)

- 1) อิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต
- 2) อิทธิพลต่อการพัฒนาคุณภาพ
- 3) อิทธิพลต่อการสร้างสรรคความรู้

1) อิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต : วิทยุกระจายเสียงเป็นการรายงานเหตุการณ์ชีวิตของประชาชน หมายถึงการสรุปเรื่องราวที่ประชาชนต้องการรู้และสนใจฟังนำมาเสนอโครงสร้างแผนการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงนิยมจัดให้คล้ายตามการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนด้วย

สาระประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันที่วิทยุกระจายเสียงสามารถช่วยสร้างสรรคจำแนกได้ดังนี้

1.1) การสร้างนิสัยทางเศรษฐกิจ วิทยุกระจายเสียงมีผลต่อการปฏิบัติทางสังคมของมวลชน (Mass social action) เช่น นิสัยในการรู้จักซื้อ รู้จักขาย nit ประหยัดออม หรือทุมเพ็ชย สถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการค้าที่มีการโฆษณาอวดอ้างสรรพคุณสินค้ามากมายหลายประเภทย่อมมีอิทธิพลสูงใจให้ประชาชนสนใจอยากซื้อหา การเน้นข่าวสารต่างๆ บางประเภทก็มีอิทธิพลแก่การสร้างควมสนใจร่วมของมวลชนได้มาก ti? ชาวอาสาฎากรรม ชาวต่างประเทศ เหล่านี้ทำให้ประชาชนรับทราบ และจะสนใจในการเน้นหนักของข่าวเหล่านั้น ซึ่งในที่สุดจะช่วยเพาะนิสัยความสนใจในข่าวสารบ้านเมืองด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนได้ เมื่อสังคมมีปัญหา ด้านต่าง ๆ การอภิปราย การวิเคราะห์ทางวิทยุกระจายเสียงจะช่วยทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญ ของปัญหา ร่วมมือกันแก้ปัญหา และเกิดความเคลื่อนไหวในเชิงสร้างสรรคสังคม และเปลี่ยนแปลงระบบ

การดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิกในสังคมต่าง ๆ ได้ มีผู้กล่าวในเชิงเปรียบเทียบว่า วิทยุกระจายเสียงสามารถสร้างคนให้ร่าเริง ให้เกียรติกัน ให้สามัคคี ให้แตกข้าวจาน ให้เจ้าสำราญ หรือหมั่นเพียรได้ทั้งสิ้น

1.2) วิทยุกระจายเสียงสร้างมติมหาชน หมายถึง การสร้างความคิดร่วมกัน การสร้างพฤติกรรมร่วมกัน และการสร้างทัศนคติร่วมกันของคนในชุมชน วิทยุกระจายเสียงมีอำนาจทำให้คนแตกตื่น ทำให้คนรวมกำลังกันต่อสู้ ทำให้คนร่วมใจกันช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ฯลฯ รัฐบาลที่ควบคุมการกระจายเสียงสามารถใช้ประโยชน์ของวิทยุกระจายเสียงในการพัฒนาประเทศชาติได้มาก ถ้าสามารถกำหนดนโยบายร่วม หรือนโยบายกลางให้บรรดาสถานีวิทยุกระจายเสียงต่าง ๆ ช่วยกันดำเนิน ทั้งนี้ต้องมีการศึกษาวิจัยกันเป็นประจำว่าชาติบ้านเมืองต้องการให้การดำเนินชีวิตของประชาชนไปในทิศทางใด ก็แจ้งนโยบายให้สถานีวิทยุกระจายเสียงเน้นหนักในสภะนั้น ๆ

1.3) วิทยุกระจายเสียงช่วยแนะนำการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ในชีวิตประจำวันของประชาชนมิใช่มีแต่งาน จำเป็นต้องมีเวลาสำหรับความบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ การทำงานอดิเรกตามความสนใจ วิทยุกระจายเสียงมีอิทธิพลในด้านนี้ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม อิทธิพลทางตรง คือ การเสนอรายการเพื่อความบันเทิง และการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ให้ฟังเพลงหรือดนตรีดี ๆ มีรสนิยม ฟังละคร หรือเรื่องบันเทิงที่มีคุณค่า แนะนำงานอดิเรกให้ประชาชนสนใจทดลองทำ ฯลฯ อิทธิพลทางอ้อมก็คือ การแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวและกิจกรรมชุมชนให้ประชาชนทราบเพื่อจะไปชมไปร่วมกิจกรรม หรือเดินทางท่องเที่ยวตามความสนใจ

2) อิทธิพลต่อการพัฒนาคุณภาพ คุณภาพ หมายความว่าตรงคือ ภาพที่เป็นคุณความดีงาม หรือ สิ่งประเสริฐ วิทยุกระจายเสียงมีอิทธิพลในการสร้างเสริมคุณภาพขององค์กร และกลุ่มบุคคลในสังคมให้มีสภาพที่ดีงาม ปกติการฟังวิทยุของประชาชนทั่วไปจะมีใน

2 ลักษณะ

ลักษณะแรก คือ ฟังอย่างไม่มีความหมายแน่นอน เป็นการฟังแก้เหงา ฟังฆ่าเวลาหรือฟังเพียงเพื่อให้มีเสียงเป็นเพื่อน เสียงผ่านประสาทการรับฟังไป แต่ไม่เหลือสารใดๆ ติดในความนึกคิด

ลักษณะที่สอง คือ การฟังด้วยความตั้งใจให้ได้สาระ เช่น ฟังดนตรีก็เพื่อจะได้สาระของดนตรีอย่างเต็มที่ ฟังข่าวก็ฟังด้วยความสนใจใคร่รู้ในความเคลื่อนไหวของชุมชน บ้านเมืองและของโลก แนวคิดสำหรับการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิต เป็นต้น

การฟังวิทยุกระจายเสียงในลักษณะที่สองนี้เป็นวิธีที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพ เพราะเป็นการฟังที่เกิดมีปฏิสัมพันธ์ทางการคิด และการกระทำโดยตรงและทางอ้อม

การพัฒนาคุณภาพอัน กิดจากอิทธิพลของวิทยุกระจายเสียงอาจจำแนกได้ ดังนี้

2.1) พัฒนาคุณภาพของประชาชน หากรายการวิทยุกระจายเสียงช่วยให้ประชาชนมีการดำเนินชีวิตที่ดี คุณภาพของประชาชนก็ย่อมดีขึ้น คุณภาพของประชาชนดีขึ้นก็จะมีมาตรฐานการดำเนินชีวิตดีขึ้น มีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ดีขึ้น มีค่านิยมและรสนิยมที่ดีงาม นับเป็นเป้าหมายสำคัญของประเทศชาติ

2.2) พัฒนาคุณภาพของการกระจายเสียง ปฏิสัมพันธ์หรือการตอบสนองของประชาชนที่มีต่อสถานีวิทยุกระจายเสียงต่าง ๆ ในชุมชนหรือในประเทศ เป็นตัวกำหนดคุณภาพของกิจการกระจายเสียง คุณภาพของกิจการวิทยุกระจายเสียงเกี่ยวข้องกับ

- คุณภาพทางการจัดการ หมายถึง การเสนอประโยชน์ตามความจำเป็นและความต้องการของประชาชน การให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอผลงาน และในเวลาเดียวกันสถานีวิทยุกระจายเสียงก็ต้องพยายามสร้างเกณฑ์ สร้างมาตรฐาน คือคุณภาพของประชาชนด้วย

- คุณภาพทางเทคนิค ก็คือ การพัฒนาการกระจายเสียงให้ครอบคลุมและส่งสัญญาณเข้าถึงประชาชนทุกกาลและเทศะ คือตลอดเวลาและทุกหนแห่ง คุณภาพของสัญญาณชัดเจนแจ่มใสฟังได้ทั่วถึง

2.3) วิทยุกระจายเสียงช่วยพัฒนาคุณภาพรัฐบาล วิทยุกระจายเสียงเป็นตัวกำกับที่สำคัญในการกระตุ้นให้รัฐบาลต้องพัฒนาคุณภาพในการบริหารบ้านเมืองอยู่ตลอดเวลา วิทยุกระจายเสียงย่อมไม่สามารถประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เที่ยงตรงและถูกต้องได้ถ้ารัฐบาลไม่มีประสิทธิภาพ วิทยุกระจายเสียงเปรียบเหมือนกระจกที่ช่วยให้ประชาชนทราบ และเห็นภาพชัดเจนว่ารัฐบาลได้บริหารบ้านเมืองมีประสิทธิภาพเพียงใด

3) **อิทธิพลต่อการสร้างสรรคความรู้** วิทยุกระจายเสียงมีบทบาทสำคัญทางการศึกษา เพราะวิทยุกระจายเสียงสามารถกระจายสัญญาณไปได้ทั่วถึงและรวดเร็วที่สุดประกอบกับประชาชนทั่วไป ส่วนใหญ่มีเครื่องรับวิทยุ วิทยุกระจายเสียงจึงได้เปรียบสื่อมวลชนอื่น ๆ ในด้านการ

กระจายโอกาสทางการศึกษา ในประเทศไทยใช้วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อในการให้การศึกษาแก่ประชาชนใน 3 ลักษณะ คือ

3.1 เพื่อการศึกษาในระบบโรงเรียน ด้วยการจัดทำรายการวิทยุกระจายเสียง เพื่อเป็นอุปกรณ์การศึกษาในโรงเรียนขึ้น โดยจัดให้สัมพันธ์ สอดคล้องกับหลักสูตรประมวลการสอนและวิธีการสอนเป็นบริการศึกษาที่จัดส่งถึงผู้ใช้คือ ตัวครู และนักเรียน

3.2 เพื่อศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้วยการจัดรายการสำหรับกลุ่มผู้ฟังที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ให้การศึกษาทั้งที่เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาในระบบ และการศึกษาแบบกลุ่มสนใจเฉพาะเรื่องซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ การพัฒนาวิถีชีวิต และสภาวะแวดล้อม

3.3 เพื่อการศึกษาประชาชน ด้วยการจัดรายการมุ่งให้ความรู้ทั่วไป ให้คำแนะนำและกระตุ้นให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ ในเรื่องการเกษตร การขนานมัย การทำมาหากิน การปกครอง และความเป็นพลเมืองดีของมวลชน

1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชน

ในฐานะที่สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อสารมวลชนที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสารมาก ประเภทหนึ่งจึงได้มีแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคมและสมาชิกของสังคม ดังนี้ (Joseph T. Klapper 1963:116-127)

1) อิทธิพลของสื่อที่มีต่อประชาชน แต่เป็นอิทธิพลทางอ้อม เพราะมีปัจจัยเกี่ยวกับผู้รับสารที่สกัดกั้นอิทธิพลดังกล่าว ได้แก่

ก. ความมีใจโน้มเอียงของผู้รับสาร (Predispositions) เนื่องจากเป็นสมาชิกของสังคม จึงได้รับอิทธิพลทางความคิด ทัศนคติ และพฤติกรรม จากกลุ่มที่ตนสังกัดและเมื่อได้เปิดรับสื่อมวลชนก็จะได้รับผลบางประการมาเช่นกัน

ข. การเลือกของผู้รับสาร (Selective Processes) ผู้รับสารมีการเลือกรับรู้ ตีความหมาย และจดจำสิ่งต่างๆ ตามความสนใจของตน อาจจะยอมรับหรือคัดค้านก็ได้

ค. อิทธิพลของบุคคล (Personal Influence) มีบุคคลบางคนซึ่งสามารถก่อให้เกิดอิทธิพลต่อใครคนหนึ่งก็ได้ บุคคลดังกล่าวคือผู้นำทางความคิด (Opinion Leader) มีหน้าที่ในการถ่ายทอดข่าวสาร ตามแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิแบบจำลองการสื่อสารแบบสองขั้นตอน (Model of Two-step Flow of Communication)

ในการถ่ายทอดข่าวสารจากสื่อมวลชนไปยังประชาชนนั้น ผู้นำความคิดเห็นได้สอดแทรกความรู้สึกนึกคิดของตนเข้าไปด้วย เนื่องจากชีวิตประจำวันของคนเขานั้นมีการติดต่อกันอยู่เสมอ และผู้นำความคิดเห็นมักจะเป็นคนที่ได้รับความเชื่อถือเลื่อมใสไว้วางใจจากประชาชนทั่วไป ดังนั้นผู้นำความคิดเห็นเหล่านี้ จึงมีอิทธิพลต่อทัศนคติและการตัดสินใจของประชาชน

ง. อุตกิจทางด้านสื่อสารมวลชน (Economic Aspects) การแข่งขันกันของสื่อมวลชนจะทำให้ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารและเลือกรับสารตามพิจารณาญาณของตน

2) จากปัจจัยดังกล่าวใน ข้อ 1. ทำให้เห็นได้ว่าประชาชนไม่ได้สัมผัสกิจกรรมของสื่อมวลชนด้วยจิตใจที่ว่างเปล่า ตรงกันข้ามประชาชนกลับมีความคิดเห็น ทัศนคติ ทำที่ตั้งเดิมของตนมาแต่ก่อนรวมทั้งได้รับอิทธิพลจากบุคคลอื่นๆ และสถาบันสังคมต่างๆ อยู่ก่อนแล้ว สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดกันข่าวสารและความคิดเห็นจากสื่อมวลชนที่แตกต่างจากความคิดเห็น ทัศนคติและทำที่ตั้งเดิมของตนและจะยอมรับเฉพาะข่าวสารและความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความความคิดตั้งเดิมของตนเท่านั้น ดังนั้น อิทธิพลที่สื่อมวลชนจะพึงมีต่อประชาชน จึงเป็นแต่เพียงข้อสนับสนุน (an agent of reinforcement) เท่านั้น

3) ในบางกรณีสื่อมวลชนอาจทำหน้าที่เป็นผู้เปลี่ยนแปลงประชาชนได้เช่นกัน (an agent of change) อย่างไรก็ตาม อิทธิพลในด้านการเปลี่ยนแปลงประชาชนของสื่อมวลชนนี้จะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อบุคคลมีความโน้มเอียงที่จะเปลี่ยนแปลงอยู่ก่อนแล้ว เช่น คนๆ หนึ่งอาจจะไม่พอใจทัศนคติ และพฤติกรรมของตนต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอีกต่อไป ก็เป็นที่แน่นอนว่าบุคคลผู้นี้จะต้องพยายามแสวงหาแนวทางหรือทำที่ใหม่ซึ่งก็หมายความว่าคนผู้นั้นพร้อมที่จะเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมอยู่ก่อนแล้ว หากสื่อมวลชนสามารถเสนอสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของเรา เราก็จะเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมได้ สื่อมวลชนจึงทำหน้าที่เป็นเพียงผู้เสนอหนทางในการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมเท่านั้น (provide the means for change)

4) สื่อมวลชนสามารถสร้างทัศนคติ และค่านิยมใหม่ให้เกิดแก่ประชาชนได้ในกรณีที่บุคคลนั้นๆ ไม่เคยมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อน อย่างไรก็ตามทัศนคติและค่านิยมใหม่ที่จะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อบุคคลผู้นั้นรับสารที่เสนอเรื่องราวในแนวเดียวกันบ่อยๆ ซ้ำๆ ซากๆ สื่อมวลชนในแง่นี้จึงมีลักษณะสะสม (cumulative impact) มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดผลได้ในทันทีทันใด หรือในระยะเวลาดำเนิน

กล่าวโดยสรุป สื่อมวลชนไม่ได้เป็นตัวการอย่างเดียวที่จะมีผลต่อความเสื่อมเสียของสังคมและประชาชน ความเสื่อมเสียของสังคม และประชาชนขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมในสังคม สถาบันสังคมอื่น ๆ และบุคคลในสังคมเอง

1.3 ผลกระทบของสื่อมวลชน

จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนมีทั้งอิทธิพลและผลกระทบต่อผู้รับสารไมทางใดก็ทางหนึ่ง เพราะความใกล้ชิดระหว่างกันของทั้งสื่อวิทยุและประชาชนทุกเพศทุกวัย โดยมีขั้นตอนการมีผลกระทบต่อประชาชน ดังนี้ (เสถียร เรชประทีป 2536; 128-130)

แบบจำลองแสดงผลกระทบของสื่อมวลชน

จากวงกลมข้างนอก "การมีสื่อมวลชนเข้าถึง" หมายถึงการที่ผู้รับข่าวสารมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง จากสื่อมวลชนไม่ว่าจะอยู่ที่ใด ก็จะถูกถ่ายทอดในรัศมีของสื่อมวลชน

วงกลมต่อมา "การเปิดรับสื่อมวลชน" หมายถึง การชม อ่าน ได้ยิน หรือได้รับประสบการณ์ใดๆ จากเนื้อหาสื่อมวลชน โดยผ่านกระบวนการแรกก่อน

วงกลมที่ 3 "เนื้อหา" ก็จะเป็นสิ่งที่สื่อมวลชน ได้แพร่กระจายข้อมูลของสิ่งต่างๆ ให้ประชาชนได้ทราบ ซึ่งแตกต่างกันไป ตามกลุ่มผู้รับสาร ทั้งกลุ่มเป้าหมายทั่วไป และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ผู้รับสารจะเป็นพิจารณานำเนื้อหาไปใช้ประโยชน์ในทางที่ต่างไป

วงกลมในสุด คือ เรื่องผลกระทบ แบ่งเป็นผลทางด้านข่าวสารซึ่งผลทางด้านข่าวสารคือการเปลี่ยนแปลงความรู้ ความคิด หรือทัศนคติ จากการเปิดรับเนื้อหาของสื่อมวลชน ส่วนผลทางด้านสังคม คือ การที่สังคมมีความเปลี่ยนแปลงจากสื่อมวลชน

1.4 จริยธรรม

ในการที่สื่อวิทยุกระจายเสียงจะส่งผลในด้านบวกหรือด้านลบ ให้เกิดขึ้นกับผู้รับสารได้นั้นขึ้นอยู่กับผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการส่งข่าวสารโดยใช้วิทยุ เช่น นักจัดรายการวิทยุผู้อ่านข่าว เป็นต้น สื่อมวลชนวิทยุเป็นผู้สร้างจินตนาการให้ผู้ฟัง จึงต้องรับผิดชอบที่จะไม่ทำให้จินตนาการของผู้ฟังเป็นไปในทางลบและเป็นผลเสียต่อสังคม ทั้งนี้ นักจัดรายการจะต้องให้ความเคารพต่อผู้ฟัง เสนอข้อมูลที่ถูกต้อง มีสาระ ใช้ภาษาที่สุภาพ มีรสนิยม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ทางการค้าจนเกินควร เต็มใจและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอกล่าวก็คือ นักจัดรายการวิทยุต้องมีจริยธรรมในการปฏิบัติงาน วัฒนา พัฒนพงศ์ (2529:168-174) ได้สรุปจริยธรรมของสื่อมวลชนวิทยุไว้ ดังต่อไปนี้

- 1). ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม บุคคลที่ใช้สิทธิการสื่อสารจะต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม โดยคำนึงถึงผลดีต่อส่วนรวมทั้งหมด
- 2). ต้องยึดมั่นในหน้าที่สนองต่อประโยชน์ และความสนใจของสาธารณชน ความสนใจสาธารณชนข้างต้น รวมไปถึงเรื่องรสนิยม (taste) ความต้องการ (needs) และความปรารถนา (desire) การสนองในเรื่องดังกล่าวนี้ ต้องให้เป็นไปบนพื้นฐานที่เป็นธรรม ให้เหมาะสมระหว่างผลประโยชน์กับการให้บริการ
- 3). ต้องทำงานด้วยความรอบคอบ มีสายตาสุ่มลึกและกว้างไกล
- 4). ต้องพยายามยกระดับรสนิยมของผู้รับข่าวสารให้สูงขึ้น

- 5). ต้องมีนโยบายที่ชัดเจน มุ่งพัฒนาและยกระดับการดำรงชีพของประชาชน นอกจากสื่อมวลชนจะดำเนินการรายการให้ไปอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพแล้วยังคงมีลักษณะดังนี้ คือ ถ้าเป็นรายการบันเทิงก็จะต้องเป็นรายการที่แฝงวัฒนธรรมอันดีงาม และหากเป็นรายการข่าวสารคดีก็น่าจะเป็นข่าวสารที่ให้ความรู้ทันต่อเหตุการณ์
- 6). ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง และไม่ประมาท
- 7). ต้องคำนึงถึงกลุ่มผู้ฟังและผู้ชมอื่น ๆ ด้วย ในการเผยแพร่รายการ ไม่ว่าจะเป็นวนิทย หรือโทรทัศน์ ผู้รับผิดชอบควรคำนึงถึงกลุ่มผู้ชม ผู้ฟังอื่น ๆ ที่มีใช้กลุ่มเป้าหมายของรายการ
- 8). ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีเกียรติภูมิของตนเอง ในการจัดรายการ จงคำนึงถึงสาระความรู้ ความบันเทิงที่สอดคล้องกับรสนิยมของผู้รับข่าวสารและกาลเทศะ และมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม
- 9). ต้องปฏิบัติตามบรรทัดฐานรายการวิทยุกระจายเสียง ต่อไปนี้โดยเคร่งครัด
  - ใช้ภาษาง่าย ๆ ที่ถูกต้อง ฟังเข้าใจได้ทันที
  - เลือกใช้ลักษณะรายการเหมาะกับประเภทเรื่อง
  - เป็นไปตามมารยาท และรสนิยมที่ดี
  - ไม่นำสิ่งที่ควรเคารพตามวัฒนธรรมประเพณีมาเป็นเรื่องขบขัน ดื้อเดียน
  - ไม่เป็นการแสดง ซึ่งถ้าผู้เขาว้นำไปทำตามแล้วจะเกิดความเสียหาย
  - ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกขยดขยง หวาดเสียว หวาดกลัว หรือแสดงความทารุณ
  - งดเว้นถ้อยคำ และรายละเอียดที่ไม่เหมาะสมจะกล่าว หรือแสดงในที่สาธารณะ หรือต่อหน้าผู้เขาว แม้เป็นเรื่องทางวิชาการ
  - รายการเพื่อการศึกษาควรเสนอโดยไม่ปะปนกับการโฆษณาสินค้า
  - ไม่ลบหลู่ล่วงเกินผู้ใด
  - การแสดงความคิดเห็นควรมีสัมมาคารวะ
  - ไม่ทำให้ผู้ร่วมรายการได้รับความอับอาย หรือสะเทือนใจ
  - ไม่เป็นการขู่ขู่ให้ประพฤดิเสื่อมเสียทางศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีของบ้านเมืองที่ควรรักษาไว้
  - เสนอข้อเท็จจริงให้ถูกต้อง และไม่เสนอเพียงบางส่วน หรือบางแง่อันจะทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเรื่องสำคัญ
  - ไม่ใช้วิธีขู่ขู่ ปลุกปั่นอารมณ์ให้เชื่อตาม แต่จะต้องชี้แจงข้อเท็จจริง เพื่อสดสันใจ หรือแก้ปัญหาได้ไม่มีผิดพลาด

- ไม่ส่งเสริมให้แก้ปัญหาคด้วยอารมณ์
- ไม่ทำให้เกิดทัศนคติที่ทำลายศรัทธาอันเป็นแก่นสารของชีวิต เช่น ศรัทธาในศาสนา บิดา มารดา ชีวิตครอบครัว เป็นต้น
- ไม่ทำให้เกิดความเกลียดชังแตกแยกระหว่างคนต่างฐานะ อาชีพ ศาสนา อุดมคติ

10). ดำเนินงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการส่งวิทยุกระจายเสียง

- ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- ส่งเสริมนโยบาย และประโยชน์ส่วนรวมของประเทศไทย ทั้งในด้าน การเมือง การทหาร การเศรษฐกิจ และสังคม
- ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสำนึกและรับผิดชอบต่อประเทศไทย ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจซึ่งกันและกันต่อด้านภัยต่อประเทศไทย และมีความร่วมมือกับมิตรประเทศ
- เป็นสื่อมวลชนที่ดีสำหรับการสื่อสารทั่วไป และข่าวจากรัฐบาลไปสู่ประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดี และถูกต้องโดยรวดเร็ว
- สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานของส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ เจ้าของสถานี หรือกิจการของทางราชการ
- สนับสนุนกิจการเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ
- ส่งเสริมให้ประชาชนช่วยกันรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภาษาไทยให้ดำรงอยู่ด้วยดี
- ให้ความรู้ และความบันเทิงแก่ประชาชนโดยชอบธรรม ด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี และศีลธรรมอันดี
- ร่วมมือกับนานาชาติที่เป็นมิตรของประเทศไทย ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรายการที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

ศ.ดร.พจน์ สະเพียรชัย (2534:11-12) กล่าวว่า นักจัดรายการวิทยุโทรทัศน์จะต้องเป็นนักวิชาชีพ ที่พึงมีคุณสมบัติเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ดังนี้

1. เป็นผู้หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยการเล่าเรียน ฝึกฝน ฝึกอบรม
2. มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจริง และความดีงาม
3. มีน้ำใจช่วยเหลือกันและกันกับเพื่อนร่วมวิชาชีพเดียวกัน

2. ผู้รับสาร

เมื่อได้ทำความเข้าใจ เกี่ยวกับสื่อวิทยุ สื่อมวลชน ผลกระทบและจริยธรรมที่ควรจะมี แล้ว อีกฝ่ายหนึ่งที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับเนื้อหาเช่นกันก็คือ ส่วนของผู้รับสาร เพราะแม้ว่านักสื่อสารมวลชนจะปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจรรยาบรรณเพียงไรก็ตาม แต่ผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้รับสารอาจจะไม่บรรลุหลักการตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ทั้งนี้เพราะผู้รับสารเป็นปัจเจกบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นการวิเคราะห์ผู้รับสาร จึงเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับการศึกษอิทธิพลของสื่อมวลชน

2.1 การวิเคราะห์ผู้รับสาร

ผู้รับสารแต่ละคนมีคุณลักษณะเฉพาะตัวของตน เช่น อายุ เพศ บุคลิกภาพ ภูมิปัญญา ทักษะและประสบการณ์ เป็นต้น คุณสมบัติเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อผู้รับสาร ในการทำการสื่อสารมีสมมุติฐานว่าผู้รับสารที่มีลักษณะ อายุ เพศ สถานะทางสังคมเศรษฐกิจการศึกษา และศาสนา ดังกล่าวร่วมกัน ย่อมจะมีทัศนคติและพฤติกรรมคล้ายกัน ดังนั้นตัวแปรสำคัญที่ใช้วิเคราะห์ผู้รับสาร โดยทั่วไป (ประมะ ลตะเวทิน 2533 : 110-112) ได้แก่

1. อายุ อายุของผู้รับสารเป็นลักษณะประการหนึ่งที่เราสามารถใช้ในการวิเคราะห์ผู้รับสาร อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดและพฤติกรรม โดยทั่วไปแล้ว คนที่มีอายุน้อยมักจะมีความคิดเสรีนิยมมากกว่าคนที่มีอายุมาก และคนที่มีอายุน้อยมักจะเป็นคนที่ยึดถืออุดมการณ์กว่า ใจร้อนกว่า และมองโลกในแง่ดีกว่า นอกจากความแตกต่างในเรื่องความคิดแล้ว อายุยังเป็นสิ่งที่กำหนดความแตกต่างในเรื่องความยากง่ายในการชักจูงใจด้วยการวิจัยทางจิตวิทยาพบว่าเมื่อคนมีอายุมากขึ้นโอกาสที่คนจะเปลี่ยนใจหรือถูกชักจูงใจจะน้อยลง นอกจากนั้นโดยปกติแล้วคนที่มีวัยต่างกันจะมีลักษณะการใช้สื่อมวลชนแตกต่างกันด้วย

2. เพศ การวิจัยทางจิตวิทยาหลายชิ้นได้แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงกับผู้ชาย มีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องของความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรม และสังคม กำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน ผู้หญิงจึงมักจะเป็นคนที่มีจิตใจอ่อนไหวหรือเจ้าอารมณ์ โอนอ่อนผ่อนตาม และเป็นแม่บ้านแม่เรือน นอกจากนั้นการวิจัยหลายชิ้นยังพบว่าผู้หญิงถูกชักจูงใจได้ง่ายกว่าผู้ชาย

3. สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพ รายได้เชื้อชาติเผ่าพันธุ์การวิจัยทางด้านนิเทศศาสตร์ได้ชี้ให้เห็นว่าสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้รับสารมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อปฏิกิริยาของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสารและสาร

รายได้ของคนย่อมเป็นเครื่องกำหนดความต้องการของคน ตลอดจนกำหนดความคิดของคนเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ และพฤติกรรมต่าง ๆ คนที่มีฐานะดีหรือรายได้สูงมักจะใช้สื่อมวลชนมากกว่าคนที่มีรายได้ต่ำ และการใช้สื่อมวลชนก็มักจะใช้เพื่อแสวงหาเรื่องราวข่าวสารที่หนัก ๆ เช่น อ่านบทบรรณาธิกา: อ่านหรือดูหรือฟังเรื่องการบริหารการเมือง ปัญหาสังคม และเศรษฐกิจ เป็นต้น

4. การศึกษา การศึกษาหรือความรู้เป็นลักษณะอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร ดังนั้นคนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ในระบบการศึกษาที่ต่างกัน จึงย่อมมีความรู้สึกนึกคิด จุดมการณ์ และความต้องการที่แตกต่างกันไป คนที่มีการศึกษาสูงหรือมีความรู้ดีจะได้เปรียบอย่างมากในการที่จะเป็นผู้รับสารที่ดีโดยทั่วไปแล้วคนที่มีการศึกษาสูงมักจะใช้สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ในขณะที่คนที่มีการศึกษาดำกว่ามักจะใช้สื่อประเภทวิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์

5. ศาสนา การนับถือศาสนาเป็นลักษณะอีกประการหนึ่งของผู้รับสารที่มีอิทธิพลต่อตัวผู้รับสารเองทั้งในด้านทัศนคติ, ค่านิยม และพฤติกรรม ศาสนาได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับคนและกิจกรรมในชีวิตของคนตลอดชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ในระยะเริ่มต้นเด็กได้รับอิทธิพลของศาสนาผ่านทางพ่อแม่ โดยการอบรมสั่งสอนและปลูกฝังความคิดของพ่อแม่ ต่อมาก็ได้รับอิทธิพลของศาสนาผ่านทางโรงเรียนโดยการศึกษาเล่าเรียนตามหลักสูตรและในที่สุดก็ได้รับอิทธิพลโดยตรงของศาสนา ในโอกาสต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของคน

สำหรับงานวิจัยนี้ จะศึกษาเฉพาะตัวแปรที่สำคัญ คือ เพศ และสถานภาพทางเศรษฐกิจ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุ และการศึกษาในระดับที่ใกล้เคียงกัน รวมทั้งการนับถือศาสนาก็ไม่แตกต่างกัน จึงอาจไม่พบข้อแตกต่างกันในด้านนี้ นอกจากตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้รับสารจะสามารถเกิดการเรียนรู้ จากการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบตัว ซึ่งสถาบันที่มีความใกล้ชิดกับผู้รับสารมากที่สุดคือ สถาบัน ครอบครัว ทฤษฎีทางสังคมวิทยาทั้งหลายได้ยอมรับอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคลกันโดยทั่วไป นอกจากนั้นสถาบันครอบครัวยังมีอิทธิพลต่อการเปิดรับและการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนด้วย การอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้การใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนแตกต่างกันไป ซึ่งจะได้เพิ่มเติมในโอกาสต่อไป

2.2 ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

การอบรมเลี้ยงดู คือ การที่ผู้เลี้ยงดูกับเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกัน อันเป็นทางให้ผู้เลี้ยงดูสามารถให้รางวัล หรือลงโทษการกระทำต่างๆ ของเด็กได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524:15)

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด (อมรพันธ์ อุตสาหกิจ 2532:10)

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือ วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้ความรัก ความอบอุ่นได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม มีเหตุผล มีอิสระที่จะแสดงความคิดเห็น และได้รับการยอมรับนับถือ สามารถให้ความร่วมมือในเรื่องต่างๆ ที่ต้องการคำแนะนำช่วยเหลือ
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด คือ วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่ให้อิสระเท่าที่ควรต่อเด็ก เด็กไม่อาจกระทำในสิ่งที่คิดและตัดสินใจได้อย่างอิสระ ต้องอยู่ภายใต้ระเบียบข้อบังคับ หรือข้อตกลงที่กำหนดให้ เช่น ในด้านการเข้าสังคม การแต่งกาย การคบเพื่อน ฯลฯ โดยที่พ่อแม่ยึดเอาความพอใจของตนเองเป็นสำคัญ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538:36) ได้ทำการศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวไทยประเภทต่างๆ พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่สำคัญมี 3 ประการ ดังต่อไปนี้ (1) วิธีอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบรักสนับสนุนจากน้อยถึงมาก (2) วิธีอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบใช้เหตุผลมากกว่าใช้อารมณ์จากน้อยถึงมาก (3) วิธีอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบฝึกให้พึ่งตนเองเร็วถึงช้า

1. วิธีอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายความว่า การปฏิบัติของผู้เลี้ยงดูต่อเด็กในทำนองที่เป็นการแสดงความรัก ยอมรับ สนใจเอาใจใส่ใกล้ชิดกับเด็ก
2. วิธีอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ หมายความว่า การปฏิบัติผู้เลี้ยงดูต่อเด็กในทำนองที่เป็นการกระทำอย่างมีเหตุผลอันควร โดยการให้คำอธิบายต่อเด็กในขณะที่สนับสนุน หรือห้ามปรามมิให้เด็กกระทำสิ่งต่างๆ
3. วิธีอบรมเลี้ยงดูแบบให้เด็กพึ่งพาตนเองเร็ว หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิบัติบางประการในชีวิตประจำวันด้วยตนเองตั้งแต่เล็ก เช่น การทำความสะอาดร่างกาย การแต่งตัว การช่วยงานเล็กๆ น้อยๆ ในบ้าน เพื่อเป็นการเริ่มฝึกให้เด็กทำสิ่งต่างๆ ภายใต้การดูแลของผู้เลี้ยงดู

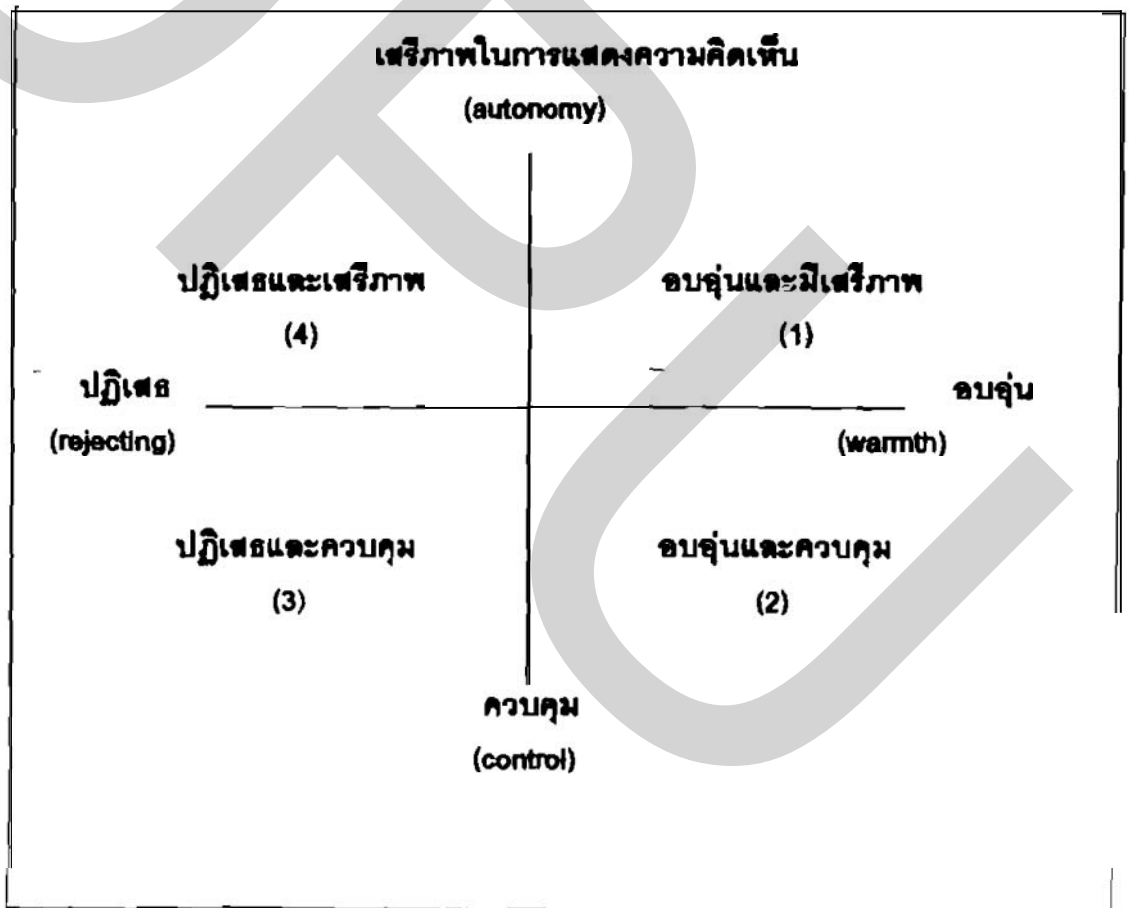

นอกจากนั้น ควงเคือน พันธุมนาวิณ ได้อธิบายถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู ในทฤษฎีด้านไม้จริยธรรม ว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นสาเหตุหนึ่งของพฤติกรรมของคนดี และของคนแกง เช่น การสร้างภูมิด้านทานการเสพติค, พฤติกรรมการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและพฤติกรรมไม่ก้าวร้าว เป็นต้น การอบรมเลี้ยงดูมีความสำคัญต่อการพัฒนาจิตใจหลายด้านของเยาวชนไทย เช่น เหตุผลเชิงจริยธรรม มุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจโนและสุรภาพจิต เป็นต้น

ในขณะที่ เฟ้า และเบดคิน (Faw. T. and Belkin อ้างในคุษฎี โยเทลา 2535: 18-19) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ แบ่งเป็น 2 มิติ คือ

1. มิติของการให้ความรักและความอบอุ่น ซึ่งตรงกันข้ามกับการปฏิเสธ (Warmth VS rejecting) และ

2 มิติของการควบคุมซึ่งตรงกันข้ามกับการให้เสรีภาพ (Control VS autonomy)

ภาพประกอบ แสดงมิติของการอบรมเลี้ยงดู

จากภาพประกอบจะเห็นว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีจำนวนมากมายบนิมิทั้ง
สองนี้ อย่างไรก็ตาม เฝ้า และเบลคิน ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ 4 แบบใหญ่ ๆ คือ

1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democratic Pattern of Parenting, ซึ่ง
เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้ความอบอุ่นและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นกับเด็ก การ
อบรมเลี้ยงดูแบบนี้คล้ายคลึงกับแบบใช้อำนาจอย่างมีเหตุผล (Authoritative Parenting) เด็กที่มีการ
อบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะคล่องแคล่ว เป็นอิสระ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2) การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความอบอุ่น แต่ควบคุมอย่างเข้มงวด (Warmth but
Restrictive Pattern of Parenting) การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ พ่อแม่ให้ความรัก ความอบอุ่นแต่มีการ
ควบคุมสูง เด็กจากครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ จะช่วยตนเองได้น้อย มีความคิดริเริ่มสร้าง
สรรค์ต่ำกว่าเด็กอื่นๆ

3) การอบรมเลี้ยงดูแบบปฏิเสธและควบคุม (Rejecting and Controlling Pattern
of Parenting) การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่นน้อยแต่ควบคุมสูง เด็กจะมี
ลักษณะขาดความเชื่อมั่น ลงโทษตนเอง และหนีห่างจากสังคม จิตใจไม่มั่นคง

4) การอบรมเลี้ยงดูแบบปฏิเสธและปล่อยตามใจ (Rejecting and Authoritative
Pattern of Parenting) พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่นน้อย และไม่สนใจที่จะควบคุม หรืออบรมแนะ
นำเด็ก ลักษณะของเด็กจากครอบครัวแบบนี้จะควบคุมตัวเองได้น้อย มีความก้าวร้าว

ส่วน เลซา ปิยะอัจฉริยะ (2530:138-140) ได้แบ่งประเภทการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น
5 ประเภท คือ

1. การเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การเลี้ยงดูแบบผู้เลี้ยงให้ความเป็นกันเอง
กับเด็กและให้เด็กเห็นว่า ตนรักและหวังดีต่อเด็กทั้งยอมรับและยกย่องเด็กในโอกาสอันควรด้วย
ลักษณะจริยธรรมที่มักเกิดขึ้นในเด็กซึ่งได้รับการเลี้ยงดูเช่นนี้ คือ การสามารถด้านทานอดกลั้นต่อสิ่ง
ยั่วชวนใจได้ รู้จักยอมรับและสารภาพผิด และควบคุมตนเองได้ดี

2. การเลี้ยงดูแบบควบคุม การเลี้ยงดูแบบนี้มี 2 ลักษณะขึ้นอยู่กับปริมาณมากน้อย
ของการควบคุม ในการเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก ผู้เลี้ยงจะบังคับให้เด็กทำตามที่ผู้เลี้ยงเห็นดีเห็นชอบ
โดยการตรวจตราและและขู่เช็ก เมื่อเด็กไม่ปฏิบัติตามก็จะลงโทษเด็ก ส่วนในการเลี้ยงดูแบบควบคุม
น้อย ผู้เลี้ยงจะให้อิสระแก่เด็กอย่างมาก มีการตามใจไม่สนใจและไม่ลงโทษ เนื่องจากพ่อแม่ผู้เลี้ยง
เด็กย่อมมีความรักเด็กโดยธรรมชาติอยู่แล้ว

3. การเลี้ยงดูแบบให้เหตุผล ในการเลี้ยงดูแบบนี้ผู้เลี้ยงจะหลีกเลี่ยงการใช้อารมณ์ในการลงโทษหรือให้รางวัลการกระทำของเด็ก การให้รางวัลและการลงโทษเด็กจะเป็นไปโดยสมัครใจและมีปริมาณเหมาะสมกับการกระทำของเด็ก นอกจากนี้ผู้เลี้ยงยังอธิบายให้เด็กฟังถึงเหตุผลในการส่งเสริมหรือจัดวางพฤติกรรมนั้นของเด็ก โดยชี้แนะให้เด็กทราบว่ามีผลของการกระทำนั้นกระทบกับเพื่อนตัวเด็กเอง และผู้อื่น หรือทำให้เกิดผลดีผลเสียอย่างไรบ้าง

4. การเลี้ยงดูแบบลงโทษ การลงโทษเด็กมี 2 วิธี คือ การลงโทษทางกาย เช่น ฆิกตี เคาะ เขกศีรษะ ซึ่งทำให้เด็กเจ็บตัว และการลงโทษทางใจ เช่น การใช้วาจาว่ากล่าว การแสดงความไม่พอใจ ผิดหวัง หรือเสียใจที่เด็กทำผิด หรือการทำสีหน้าท่าทางเพิกเฉยไม่สนใจใยดีกับเด็ก นอกจากนี้ยังรวมถึงการตัดสิทธิบางประการที่เด็กเคยได้รับ

5. การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เมื่อวิเคราะห์การเลี้ยงดูทั้ง 4 แบบ ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเลี้ยงดูแบบให้ความรักมีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาจริยธรรมของเด็ก ทั้งนี้เพราะการเลี้ยงดูแบบรักและสนับสนุนเป็นพื้นฐานอันสำคัญในอันที่จะส่งผลให้วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบอื่นๆ มีประสิทธิภาพ หากจะนำเอาส่วนดีของการเลี้ยงดูแต่ละแบบมาเป็นองค์ประกอบผสมผสานกับการเลี้ยงดูแบบรักและสนับสนุน การเลี้ยงดูด้วยลักษณะผสมผสานเช่นนี้ จะเป็นการช่วยให้เด็กมีการพัฒนาการทางจริยธรรมได้อย่างดีที่สุด

จะเห็นได้ว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูสามารถแบ่งได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่กำหนดในการแบ่งประเภท แต่ไม่ว่าจะเป็นการแบ่งประเภทตามเกณฑ์ที่ใดก็ตาม ต่างมีข้อสรุปที่ตรงกัน คือ วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมและลักษณะจิตใจที่แตกต่างกัน

สำหรับในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวของพรสุภา ดิษยวรรณะ (2534:9) ซึ่งได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) หมายถึงการที่พ่อแม่แสดงความรักและส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการคิด การตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง พ่อแม่จะอธิบายเหตุผลในการส่งเสริมหรือห้ามมิให้ทำสิ่งต่างๆ เด็กจะได้รับความเสมอภาคในการทำสิ่งต่างๆ

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง (Overprotection) หมายถึง การที่พ่อแม่แสดงความรักและห่วงใยเด็กจนเกินไป ให้ความช่วยเหลือเกินความจำเป็นมักจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเด็กในทุกเรื่อง ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าคุณไม่มีอิสระจะทำอะไรได้ด้วยตนเอง

3 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม (Authoritarian) หมายถึงการที่เด็กได้รับความควบคุมทั้งพฤติกรรม ความคิด ทักษะ และความรู้สึกโดยตรง และเปิดเผยจากพ่อแม่ โดยพ่อแม่จะคอยออกคำสั่งให้ปฏิบัติตามเสมอ ถ้าไม่ปฏิบัติตามจะถูกลงโทษ

4 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Rejection) หมายถึง การที่พ่อแม่ไม่สนใจ ไม่เอาใจใส่ ไม่ให้ความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น วิจารณ์และลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเด็กทำผิด

3. ทฤษฎีสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้อง

ในการวิเคราะห์ผู้รับสารซึ่งเป็นเยาวชนนี้ ได้มีการรวบรวมทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนเพื่อเป็นกรอบในการศึกษาทั้งหมด 5 ทฤษฎี คือ

3.1 การเลือกสรรและการแสวงหาข่าวสาร (Selective Process)

ผู้รับสารจะมีกระบวนการเลือกรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ตามความต้องการ ตามความเชื่อ ตามทัศนคติ ตามความรู้สึกนึกคิด ฯลฯ ที่ไม่เหมือนกัน

กระบวนการเลือกสรรเปรียบเสมือนเครื่องกรอง (Filters) ข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์เรา ซึ่งประกอบด้วยการกลั่นกรอง 3 ชั้น ดังนี้

ภาพแสดงกระบวนการเลือกสรร 3 ชั้น

ที่มา : หลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 15, หน้า 637

ขั้นที่ 1 การเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention) หมายถึงแนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจ หรือเปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดที่มีอยู่ด้วยกัน หลายแหล่ง เช่น เลือกฟังรายการวิทยุรายการใดรายการหนึ่ง เป็นต้น มีงานวิจัยหลายชิ้น พบว่า nir เลือ เปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ อาทิเช่น ทักษะคิด สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ศาสนา เป็นต้น

ขั้นที่ 2 การเลือกรับรู้หรือตีความ (Selective Perception or Selective Interpretation) เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งก็เชื่อว่าข่าวสารนั้นจะถูกรับรู้เป็นไปตามเจตนากรรมของผู้ส่งสารทั้งหมด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้รับสารที่จะเลือกรับรู้ หรือเลือกตีความหมายตามความเข้าใจของตัวเอง หรือตามที่ตนคิด ตามประสบการณ์ ตามความคาดหวัง เป็นต้น

ขั้นที่ 3 กระบวนการเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นเครื่องกรองขั้นสุดท้ายที่มีผลต่อการส่งสารไปยังผู้บริโภค ผู้รับสารมักจะเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทักษะคิด ฯลฯ ของตนเอง และมักจะลืมในส่วนที่ตนเองไม่สนใจหรือไม่เห็นด้วยได้ง่ายกว่า

การแสวงหาข่าวสาร

ชาร์ลส์ แอตคิน (Charles Atkin : 1973) กล่าวว่า บุคคลจะเลือกรับข่าวสารใดจากสื่อมวลชนนั้นขึ้นอยู่กับ การคาดคะเนเปรียบเทียบระหว่างผลและรางวัลตอบแทน (Reward Value) กับการลงทุนลงแรง (Expenditures) และพันธะผูกพัน (Liabilities) ที่จะตามมา กล่าวคือ ถ้าผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่ได้รับ (เช่น ได้รับข่าวสารหรือความบันเทิงตามที่ต้องการ) สูงกว่าการลงทุนลงแรง (เช่น การต้องการลงทุนซื้อหาเพื่อให้ได้มา) บุคคลย่อมแสวงหาข่าวสารนั้น

บอล โรคิช และเดอเฟลอร์ (Ball-Rokeach and DeFleur, 1976) ได้อธิบายให้เห็นว่าผลต่างๆ จากการแสวงหาข่าวสาร จากสื่อมวลชนนั้น มีดังต่อไปนี้

- 1) ก่อให้เกิดผลในด้านความรู้ความคิดเห็น ซึ่งอาจทำให้เกิดความกระจ่างหรือความกำกวมขึ้นก็ได้ นอกจากนั้นยังก่อให้เกิดผลในแง่ทัศนคติต่อสิ่งต่างๆ และผลในแง่ความคิดเห็นว่า สิ่งไหนเป็นเรื่องสำคัญที่ควรพิจารณา รวมทั้งผลในด้านการขยายความเชื่อของบุคคลแต่ละคน และการกำหนดค่านิยมด้วย

- 2) ก่อให้เกิดผลในด้านความรู้สึก ข่าวสารจากสื่อมวลชนอาจจะสร้างความรู้สึกต่างๆ เช่น กลัว วิทก กังวล รวมทั้งการสร้างความกังวลใจ หรือบางทีก็อาจทำลายขวัญและกำลังใจได้ เช่นเดียวกัน และ
- 3) ก่อให้เกิดผลในด้านพฤติกรรม ซึ่งมีทั้งการเร่งเร้าให้ลงมือกระทำหรือหยุดยั้งการกระทำรวมทั้งก่อให้เกิดการกระทำทั้งในด้านดี เช่น การช่วยเหลือผู้อื่นหรือในด้านไม่ดี เช่น ความก้าวร้าวรุนแรงต่างๆ เป็นต้น

จากที่กล่าวมา จะเห็นว่า การแสวงหาข่าวสารหรือการเลือกรับข่าวสารนั้นนอกจากเพื่อสนับสนุนทัศนคติ หรือความคิดและความเข้าใจที่มีอยู่เดิมแล้ว ยังเป็นการแสวงหาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางอื่นๆ เช่น เพื่อความรู้ ความบันเทิง นอกจากนี้การที่ผู้รับสารจะตัดสินใจแสวงหาข่าวสารหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับการประเมินเปรียบเทียบถึงความพยายามที่ใช้ และผลตอบแทนในการที่จะรับรู้อخبارใด ๆ ด้วย

3.2 ทฤษฎีแนวทางการศึกษาการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชน (The Uses and The Gratifications Approach)

แนวความคิดนี้ เป็นการเน้นความสำคัญของกลุ่มผู้รับสาร ในฐานะผู้กระทำการสื่อสาร (Active) คือ ตัวผู้รับสารเป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ และเลือกรับเนื้อหาของข่าวสารเพื่อสนองความต้องการของตนเอง

แคทซ์ และคณะ (Katz, E. and Others, 1974) ได้ให้คำอธิบายเรื่องการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของบุคคลผู้รับสารเกี่ยวกับ

- 1) สภาพทางสังคมและจิตใจ ซึ่งก่อให้เกิด
- 2) ความต้องการจำเป็นของบุคคล และเกิดมี
- 3) ความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือแหล่งข่าวสารอื่น ๆ แล้วนำไปสู่
- 4) การเปิดรับสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ กัน อันก่อให้เกิดผลคือ
- 5) การได้รับความพึงพอใจตามที่ต้องการ และ
- 6) เกิดผลอื่นๆ ที่ตามมา ซึ่งอาจจะไม่ใช่ผลที่ตั้งเจตนาไว้ก็ได้

เอ็มเมทท์ (Emmett, 1968) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแนวความคิดที่ว่า แนวคิดเรื่องความพึงพอใจนั้นเป็นมิติใหม่ของการวิจัยผู้รับสาร ทั้งนี้ เพราะ การวิจัยผู้รับสารนั้นไม่ควรที่จะวัดแค่เพียงขนาด (Size) ของผู้รับสารแต่เพียงอย่างเดียว แต่ควรจะวัดความพึงพอใจ (Satisfaction) ว่าผู้รับสาร ได้รับอะไรบ้างจากการเปิดรับสารควบคู่กันไป

3.3 ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล (Individual Differences Theory)

เดอเฟลอร์ (De Fleur) ได้ให้ความสำคัญต่อตัวแปรทางด้านสภาวะอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติของผู้รับสารว่า มีผลทำให้ความสนใจในการเปิดรับข่าวสาร หรือการตีความหมายข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกันไป ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ได้กลายเป็นเงื่อนไขที่กำหนดการรับรู้ข่าวสาร กระบวนการเลือกสรรในการเปิดรับสาร หรือการเลือกจดจำข่าวสาร และเขาเชื่อว่าการศึกษาหาความเข้าใจในบทบาทของตัวแปรเหล่านี้ย่อมจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้สื่อเพื่อการโน้มน้าวใจมากยิ่งขึ้น (นันทวัน สุชาติ, 2531)

✧ ทีระ จิระไธภณ (2529) ได้สรุปหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล ไว้ดังนี้

1. มนุษย์เรามีความแตกต่างอย่างมากในองค์ประกอบทางจิตวิทยาส่วนบุคคล
2. ความแตกต่างนี้ บางส่วนมาจากลักษณะแตกต่างทางชีวภาพหรือทางร่างกายของแต่ละบุคคลแต่ส่วนใหญ่แล้วจะมาจากความแตกต่างที่เกิดจากการเรียนรู้
3. มนุษย์ซึ่งถูกเลี้ยงดูภายใต้สภาพการณ์ต่าง ๆ จะเปิดรับความคิดเห็นแตกต่างกันไปอย่างกว้างขวาง
4. จากการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทำให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อ ที่รวมเป็นลักษณะทางจิตวิทยาส่วนบุคคลที่แตกต่างกันไป

* 3.4 ทฤษฎีกลุ่มสังคม (Social Categories Theory)

เดอเฟลอร์ ได้ใช้ตัวแปรแทรกทางด้านประชากรศาสตร์และสังคม เช่น อายุ รายได้ อาชีพ ชาติพันธุ์ ศาสนา เพศ และภูมิฐานะ เข้ามาจัดประเภทพฤติกรรมกาเปิดรับสารความรับผิดชอบต่อสิ่งประเภทต่าง ๆ และผลของการสื่อสาร โดยมีสมมุติฐานว่าประชาชนที่มีลักษณะทางสังคมอยู่ในกลุ่มเดียวกันมักจะมีความสนใจหรือพฤติกรรมในการรับสารในแนวทางเดียวกัน

ซึ่งทฤษฎีนั้นได้ถูกนำไปใช้ในการวางแผนการตลาดอย่างกว้างขวาง เพื่อเผยแพร่สินค้าหรือบริการให้กับกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย เช่น การทำวารสาร หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือรายการวิทยุ โทรทัศน์ ก็อาจมีลักษณะที่มุ่งเฉพาะกลุ่มผู้อ่าน ผู้ดู หรือผู้ฟัง ที่มีลักษณะทางสังคมที่คล้ายคลึงกันมากขึ้น (นันทวัน สุชาติ, 2531)

3.5 ทฤษฎีบรรทัดฐานทางวัฒนธรรม (The Cultural Norms Theory)

จะให้ความสนใจในเรื่องอิทธิพล หรือบทบาทของสื่อมวลชนทางด้านวัฒนธรรม บรรทัดฐาน ค่านิยม และความรู้ต่าง ๆ ต่อสังคมโดยรวม รวมทั้งการให้การนิยามเหตุการณ์แวดล้อมต่าง ๆ ที่อาจจะมีผลต่อปัจเจกบุคคลในสังคมดังต่อไปนี้ คือ

1) เนื้อหาที่สื่อมวลชนนำเสนอสามารถที่จะช่วยเสริมสร้างรูปแบบของบรรทัดฐานที่มีอยู่แล้วในสังคมให้มีความสำคัญมากขึ้น และช่วยให้ประชาชนมั่นใจว่า บรรทัดฐานนี้เป็นที่ยอมรับปฏิบัติกันในสังคมนั้น

2) การนำเสนอรูปแบบของความประพฤติต่าง ๆ รวมถึงบรรทัดฐานของสังคมอื่นผ่านสื่อมวลชน มาถึงประชาชนที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในเรื่องนั้น มีผลทำให้ประชาชนเหล่านั้นเกิดความคุ้นเคยมากขึ้น

3) สื่อมวลชนมีบทบาทในการชักจูงประชาชนให้เปลี่ยนแปลงบรรทัดฐาน หรือแบบของความประพฤติที่เคยยึดถือปฏิบัติกันอยู่เดิมให้หันมาในรูปแบบใหม่

จากทฤษฎีนี้จะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนมีบทบาททางด้านสังคมอย่างมากและมีผลงานวิจัยจำนวนมากยืนยันว่า ผู้รับสารใช้สื่อเพื่อประโยชน์ทางด้านสังคมมากกว่าประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ดังที่ ศิริชัย ศิริกาเย และกาญจนา แก้วเทพ (2531) ได้สรุปแนวความคิดจากงานวิจัยของ James Lull ไว้ว่า

การใช้ประโยชน์ด้านสังคมจากสื่อ มีอยู่ 5 แบบใหญ่ ๆ คือ

1) ด้านโครงสร้าง : หมายถึงการใช้สื่อเพื่อเป็นพื้นฐานในการแสวงหามิตรสหาย การดำเนินกิจการ การสนทนาพูดคุยในชีวิตประจำวันให้เป็นไปอย่างปกติ

2) ด้านความสัมพันธ์ : สื่อสามารถทำหน้าที่ในการพบปะแลกเปลี่ยนกล่าวคือ สื่อจะช่วยจัดเตรียมเรื่องราวที่จะใช้พูดคุยหาหัวข้อ หรือหาเหตุผลหลักฐานเหมือนกับว่าภายในเนื้อหาของสื่อ นั้นเป็นจุดรวมของบรรดาความคิดทั้งหลาย

3) ด้านการติดต่อ : สื่อจะเป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริม หรือในทางกลับกันอาจจะเป็นเครื่องมือช่วยหลีกเลี่ยงการติดต่อไม่ว่าจะเป็นทางกายหรือทางวาจาก็ตามในอีกนัยหนึ่ง อาจจะหมายถึงหน้าที่ในการเพิ่มพูนความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นของครอบครัว

4) ด้านการเรียนรู้ทางสังคม : หมายถึงกระบวนการสังคมประภคินในรูปแบบต่างๆ

5) ด้านสมรรถภาพและการควบคุม : เป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาบทบาท และการส่งเสริมบทบาทในฐานะที่เป็น "ผู้นำทางความคิด" หรือ "ผู้ที่รู้ข่าวก่อนใครเพื่อน" ของคนบางคนในกลุ่มขึ้นมา

จากทฤษฎีสื่อสารมวลชนที่เลือกในการวิเคราะห์ผู้รับสารจะพบว่า ในฐานะผู้รับสารจะมีกระบวนการในการเปิดรับสื่อ การรับรู้ การจดจำ และการใช้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน ซึ่งจะได้ใช้ทฤษฎีข้างต้นเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ผู้รับสารต่อไป

๔. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบรรดาสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อหนึ่งที่เขววชววน และประชาชนทั่วไปนิยมเปิดรับสื่อประเภทนี้กันอย่างมาก ดังผลการวิจัยต่าง ๆ ต่อไปนี้

รักษา กาญจนะวณิชย์ (2511) ได้สำรวจการใช้เวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตจุฬา ผลการสำรวจพบว่าในวันหยุดนักเรียนชายและหญิงใช้เวลาไม่แตกต่างกันนัก คือ ส่วนใหญ่ใช้เวลาดูโทรทัศน์และฟังวิทยุ รองลงมาใช้เวลาเพื่อการเรียน และวิชาการ

จุลาทิพย์ บุญยพรรณนีย์ (2517) ได้สำรวจรายการวิทยุที่ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครนิยมรับฟังมากที่สุด ปรากฏว่า ประชาชนส่วนใหญ่นิยมรับฟังรายการข่าวมากที่สุด รองลงมาเป็นรายการสารคดี และบทความเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่สำคัญ ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2518-2520) ได้ทำการศึกษาการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ และพฤติกรรมของผู้รับสาร พบว่า ผู้ที่รับฟังวิทยุทุกวันร้อยละ 71.0 โดยฟังเป็นเวลาประมาณ 2 ชั่วโมงในหนึ่งวันส่วนใหญ่ฟังข่าว รองลงมาคือบันเทิง ส่วนความรู้การศึกษาและวัฒนธรรม โฆษณา มีผู้ฟังประมาณร้อยละ 50

กฤษณวัฒน์ รัตนสิงห์ (2519) ศึกษาความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับการศึกษารองประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่ารายการเกี่ยวกับความรู้ที่มีผู้รับฟังมากที่สุดได้แก่ ข่าวการเมือง ศาสนา และสุขภาพ รายการบันเทิงที่มีผู้สนใจรับฟังมากที่สุด ได้แก่ เพลงไทยสากล และ เพลงลูกทุ่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2520) ได้ทำการสำรวจผู้ฟังวิทยุกระจายเสียง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่คนกรุงเทพฯ ฟังวิทยุในวันหยุดสุดสัปดาห์ กับการฟังในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ไม่แตกต่างกันมากนัก สำหรับกิจกรรมขณะฟังวิทยุ พบว่า ร้อยละ 38.0 จะทำงานบ้าน รองลงมาคือ อยู่ในระหว่างการพักผ่อนและทำกิจกรรมส่วนตัว ประโยชน์ที่ได้รับการฟังวิทยุพบว่า เพื่อความบันเทิงมากที่สุดรองลงมาได้แก่ การได้รับข่าวสาร และความคาดเคลื่อนไหวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ

จากการศึกษารอง บำรุง สุพรรณภูมิ ที่จังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ.2523 พบว่า ประชาชนชอบวิทยุมากที่สุด ร้อยละ 96.00 ชอบหนังสือพิมพ์ร้อยละ 4.67 ชอบโทรทัศน์ ร้อยละ 2.00 และชอบภาพยนตร์ร้อยละ 0.67 แต่จากการวิเคราะห์ปรากฏว่าท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ขาดแคลนและการคมนาคมไม่ดี สื่อประเภทต่างๆ จึงเข้าไปในชนบทไม่ทั่วถึง วิทยุจึงมีบทบาทมาก และในปี 2524 บำรุง สุพรรณภูมิ ได้ศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนในชนบท และผลที่มีต่อการพัฒนาชนบทในจังหวัดชลบุรี พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่ชมโทรทัศน์ทุกวันหรือเกือบทุกวันมีสูงมากถึงร้อยละ 85.17 ส่วนวิทยุมีอัตราร้อยละ 72.00 และหนังสือพิมพ์ร้อยละ 53.33

จากการรายงานผลการสำรวจเกี่ยวกับสื่อมวลชน (วิทยุและโทรทัศน์) พ.ศ. 2527 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงเก็บข้อมูลจากประชาชนทั่วราชอาณาจักรพบว่า รายการที่เป็นที่นิยมสูงสุด คือ รายการบันเทิงประเภทรายการเพลงไทยสากล และเพลงลูกทุ่ง รองลงไปคือรายการข่าว ช่วงเวลาที่มีผู้ฟังวิทยุสูงสุดทุกวัน คือ ช่วงเวลา 06.00-08.00 น.

วัฒนา พัฒนพงศ์ (2529) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้รับสื่อ โดยศึกษาผู้รับสื่อ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มเยาวชน กลุ่มประชาชน กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มสื่อมวลชน จำนวนทั้งสิ้น 810 ตัวอย่าง โดยสุ่มตัวอย่างเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่ารายการวิทยุที่นิยมฟังมากที่สุด อันดับ 1 คือรายการข่าว อันดับ 2 คือ สารคดีและค้นคว้า 3 คือ รายการบันเทิง

Mum เจยไธย (2531) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสนใจของเยาวชนในชนบท จังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อรูปแบบรายการวิทยุกระจายเสียง ผลการวิจัย พบว่าเยาวชนในชนบทมีความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงประเภทต่างๆ ตามลำดับ คือ รายการบันเทิง ประเภทเพลงลูกทุ่ง รายการข่าวกีฬา และรายการความรู้หรือสารคดีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่างๆ

อัปสร เสถียรทิพย์ (2534) ศึกษาวิจัยเรื่องความสนใจและพฤติกรรมการเปิดรับข่าวจากสื่อมวลชนของเด็ก ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดมีโทรทัศน์อยู่ในบ้าน รองลงมาคือวิทยุและหนังสือพิมพ์ โดยสื่อวิทยุเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างสนใจในการเปิดรับ รองลงมาจากสื่อโทรทัศน์

ในปี 2536 เอมจิ๊ด กิตติวัฒน์ และ ลักษณ์มี คงลาภ ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับและการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชน ของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า นักศึกษาเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียง ร้อยละ 98.9 โดยส่วนใหญ่เปิดรับทุกวันมากที่สุดถึง ร้อยละ 44.65 รองลงมาคือเปิดรับสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง ร้อยละ 32.55 ช่วงเวลาที่นักศึกษานิยมเปิดรับวิทยุกระจายเสียงมากที่สุด คือช่วงหลังจาก 21.00 น. และนักศึกษานิยมใช้ประโยชน์จากสื่อวิทยุกระจายเสียงเพื่อความรู้ ความบันเทิง และการเข้าสังคม

จาวะไน แกลโกศล (2536) ทำการวิจัยสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการฟังวิทยุของชาวกรุงเทพมหานคร จำนวน 600 คน พบว่า กลุ่มผู้ฟังที่เป็นชายและหญิงและกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ฟังวิทยุทุกวัน มีจำนวนเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกัน คือประมาณร้อยละ 45 ผู้ที่ฟังเกือบทุกวันมีประมาณร้อยละ 27 รายการที่ผู้ฟังชอบฟังมากที่สุด คือรายการเพลงไทยสากล รองลงมาคือ รายการข่าว และรายการเพลงลูกทุ่ง สำหรับสิ่งที่ผู้ฟังต้องการให้มีในรายการวิทยุมากที่สุด คือ ต้องการให้มีเพลงมากๆ รองลงมาคือ ต้องการข่าว และต้องการรายการความรู้ ส่วนสิ่งที่ผู้ฟังไม่ต้องการให้มีรายการวิทยุ คือ ไม่ต้องการตีเฆ่ตุมมาก และพูดเรื่องไร้สาระ รองลงมาคือ ไม่ต้องการให้มีโฆษณา

อุไร จักรรัตน์มงคล (2537) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงระบบ เอฟ.เอ็ม. ของวัยรุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในกรุงเทพมหานคร โดยการวิจัยพบว่า วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อมวลชนที่วัยรุ่นนิยมนำมาฟังจากโทรทัศน์โดยใช้เวลาฟังประมาณ 3-4 ชั่วโมงต่อวัน และช่วงเวลาที่วัยรุ่นใช้ในการฟังมากที่สุด คือ 18.00-19.00 น. วัยรุ่นจะ

เลือกรายการที่ฟังด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงเนื้อหาของรายการซึ่งรายการบันเทิงที่แทรกสาระความรู้จะเป็นที่สนใจของวัยรุ่นมากที่สุด

อลงกรณ์ ปริภูมิพงศ์ (2540) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารกับการรับรู้ข่าวสารวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนมัธยมปลายในเขตกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างสนใจฟังวิทยุรายการ Radio No Problem มากที่สุด รองลงมา คือ Green Wave และ Radio Vote ตามลำดับ จากการศึกษาพบว่า รายการบันเทิงเป็นรายการที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจเป็นประจําสูงสุด รายการอื่นๆ เช่น ข่าว บทความ และสารคดีปกิณกะจะได้รับความสนใจในระดับนานๆ ครั้ง

นอกจากสื่อวิทยุกระจายเสียง จะเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมจากผู้รับสารแล้ว สื่อวิทยุกระจายเสียงยังมีบทบาทและอิทธิพลต่อผู้รับสาร ดังผลการวิจัยต่างๆ ต่อไปนี้

นิพนธ์ ให้งาม (2514) ศึกษาการใช้สื่อมวลชนเพื่อประกอบการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนลำปาง กัลยาณี พบว่า นักเรียนมีความเชื่อถือในสื่อสารมวลชนประเภทวิทยุมากที่สุด รองลงมาได้แก่หนังสือพิมพ์รายวัน โทรทัศน์ และนิตยสาร วารสาร ตามลำดับ

สุกัญญา ศีระวนิช (2527) ทำการศึกษาอิทธิพลของสื่อต่อเด็กในกรุงเทพมหานคร พบว่า เด็กคนหนึ่งๆ สามารถเข้าถึงสื่อหลายชนิด แต่สื่อที่ชอบมากที่สุดคือ โทรทัศน์ รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์รายวัน และวิทยุ การที่เด็กจะชอบรายการใด หรือเนื้อหาประเภทใดขึ้นอยู่กับระดับชั้นเรียน (วัย) มากที่สุด รองลงมาคือเพศ และ สถานะโรงเรียน ตัวแปรอิสระทั้งสามนี้ยังมีอิทธิพลต่อความนิยมในสื่อ และนิสัยการรับสื่อของเด็กทำให้เด็กที่ต่างกันเลือกรับสารต่างชนิดกัน สารที่เด็กเลือกรับไม่ว่าจะในความคิดใด จะมีโอกาสส่งผลกระทบต่อทัศนคติ อาจกล่าวได้ว่า อิทธิพลของสื่อต่อเด็กนั้นแท้ที่จริงคือ อิทธิพลของสารต่อเด็ก อิทธิพลนี้อาจเกิดขึ้นได้จับใจต่อเด็กที่มีปัญหา หรือเกิดขึ้นในระยะยาวสำหรับเด็กทุกๆ ไปในเชิงสะสม

ในปี 252๑ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ คณะ ได้ทำการวิจัยเรื่องการควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย พบว่า เด็กวัยรุ่นตอนต้นฟังวิทยุ 11 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนคุณภาพของการรับสื่อมวลชนในการวิจัยนี้ คือปริมาณความชอบชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ ความชอบฟังรายการวิทยุที่มีประโยชน์และปริมาณความชอบอ่านเรื่องที่มี

ประโยชน์ ในสิ่งตีพิมพ์ ตัวแปรทั้งสามนี้รวมกันสามารถทำนายลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนที่ถูกศึกษาได้ร้อยละ 20 ทำนายความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ได้ร้อยละ 8 และทำนายปริมาณความเชื่ออำนาจในตนได้ร้อยละ 6 และในการศึกษาความตระหนักและการควบคุมของผู้ปกครองกับการรับสื่อมวลชนของเด็ก พบว่าผู้ปกครองที่ตระหนักในอิทธิพลสื่อมวลชนต่อเด็กมากเท่าใด เด็กในปกครองก็จะมี ความชอบฟังรายการวิทยุที่มีประโยชน์มากขึ้นเท่านั้น ผลนี้พบเด่นชัดที่สุดในครอบครัวที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป

ลำคำ โทธีกระจ่าง (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้และความพึงพอใจจากสื่อของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ผลการวิจัยพบว่า การเลือกใช้สื่อมวลชนขึ้นอยู่กับความต้องการที่แตกต่างกันและตัวแปรด้านภูมิหลังบางประการที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็ก เช่น อายุและการศึกษา บทบาทของสื่อมวลชนจะมีลักษณะเด่นชัดและคงที่มากที่สุด เมื่อเด็กมีความต้องการที่จะฝ่าเวลาอย่างไรก็ตามตัวแปรด้านพัฒนาการซึ่งได้แก่ อายุและการศึกษารองเด็ก มีผลทำให้การใช้สื่อมวลชนของเด็กลดลงไป สื่อมวลชนที่เด็กเปิดรับสูงที่สุดคือ โทรทัศน์ รองลงมาได้แก่ วิทยุ หนังสือ ภาพยนตร์ และวีดีโอ ตามลำดับ ส่วนผลกระทบจากการใช้สื่อพบว่า เด็กส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบจากการใช้สื่อมากพอควร ผลกระทบที่ค่อนข้างเด่นชัด ได้แก่ ผลกระทบด้านทัศนคติในทางก้าวร้าว และทัศนคติทางเพศ

สุวิทย์ หวังภูษเคนทร์ (2534-2535) ศึกษาเรื่อง บทบาทของวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ กับการพัฒนาประเทศ โดยแบ่งเป็นการพัฒนาประเทศใน 4 ประเด็นดังนี้ ด้านการเมือง, ด้านการเศรษฐกิจ, ด้านการทหารและความมั่นคงภายใน และด้านการสังคมและจิตวิทยา จากการศึกษาพบว่าสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของคนไทยเราทุกครัวเรือน สื่อวิทยุและวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของคนไทยเราทุกครัวเรือน สื่อวิทยุและวิทยุโทรทัศน์ถูกนำไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น แต่มีปัญหาเกิดขึ้นกับการผลิตรายการที่มีคุณภาพ เนื่องจากการขาดแคลนบุคลากรสื่อสารมวลชนที่มีคุณภาพ ประกอบกับต้องมาพบสภาวะที่สื่อสารมวลชนจะต้องผลิตเนื้อหามากขึ้น บุคลากรที่ขาดทั้งความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ ก็มีผลทำให้คุณภาพรายการและเนื้อหาต่างๆ รองสื่อมวลชนค่อยลงไป

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยอภิปรัชญาของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อภารกิจรับผิดชอบต่อชีวิตของเขา ธนไทยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 สายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา มีทั้งหมด 113 โรงเรียน จำนวนนักเรียนมัธยมปลายทั้งหมด คือ 95,842 คน (กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา : 2540)

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คำนวณจากวิธีการของ Taro Yamanae (Yamanae, 1970: 580-581 อ้างถึงในประคอง กระณสุตร 2529:10) ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของประชากรที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 โดยให้ความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ 0.04 และให้สัดส่วนของประชากร (π) เป็น 0.5 โดยใช้สูตร

$$n = \frac{N}{1 + NC^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

c = ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างเท่าที่

จะยอมรับได้ ในงานวิจัยนี้กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนเป็น ร้อยละ 0.04

แทนค่าจากสูตร $n = \frac{95,842}{1 + (95,842)(0.04)^2}$

$$= \frac{95,842}{1 + 153.35}$$

$$= \frac{95,842}{154.35} = 620.93$$

ดังนั้นเพื่อให้สะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 630 คน โดย
 สุ่มตัวอย่างจากโรงเรียน 7 โรงเรียน โรงเรียนละ 90 คน

การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)
 โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : จับฉลากรายชื่อเขตการปกครองในกรุงเทพมหานครที่มีโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาตั้งอยู่ ซึ่งมีทั้งหมด 34 เขต สุ่มรายชื่อเขต 7 เขต จากเขตทั้ง
 หก ซึ่งจากการสุ่มรายชื่อเขต ได้เขตห้วยขวาง, เขตดอนเมือง, เขตราชเทวี, เขตบางซื่อ, เขต
 บางพลัด, เขตพญาไท และเขตจตุจักร

ขั้นตอนที่ 2 : สุ่มรายชื่อโรงเรียนในแต่ละเขต โดยการจับฉลากรายชื่อเขตละ 1 โรงเรียน
 ได้รายชื่อโรงเรียนดังต่อไปนี้

เขตห้วยขวาง	: โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ
เขตดอนเมือง	: โรงเรียนราชวินิตบางเขน
เขตราชเทวี	: โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
เขตบางซื่อ	: โรงเรียนศิลาจารย์พัฒน์
เขตบางพลัด	: โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร
เขตพญาไท	: โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
เขตจตุจักร	: โรงเรียนทองวัง

ขั้นตอนที่ 3 : ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่าง ตามคุณลักษณะทางเพศในอัตราส่วนที่เท่ากัน
 คือ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 630 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 315 คน นักเรียนหญิง 315 คน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ ตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่างได้แก่
 เพศ, ระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจ และลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

ตัวแปรตาม คือ ความสนใจ และความเชื่อถือเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาวิตที่ได้รับความ
 นักจัดรายการวิทยุ

เครื่องมือในการวิจัยและการวัดค่าตัวแปร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากร

ตอนที่ 2 ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียง

ตอนที่ 4 ความสนใจและความเชื่อถือเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาวิตที่^๓ที่ได้รับจาก นักจัดรายการวิทยุ

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อถือเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาวิตที่^๓ที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

การวัดค่าตัวแปร

1. **ข้อมูลทั่วไป**

1.1 เพศ ได้แก่ เพศชาย หรือ เพศหญิง

1.2 รายได้รวมบิดา และมารดา รวมทั้งเฉลี่ยต่อเดือน

รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน ถือเป็นรายได้ระดับต่ำมาก

รายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน ถือเป็นรายได้ระดับต่ำ

รายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาทต่อเดือน ถือเป็นรายได้ระดับปานกลาง

รายได้ 20,001 บาท ขึ้นไป ต่อเดือน ถือเป็นรายได้ระดับสูง

2. **ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว** แบ่งการอบรมเลี้ยงดู ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. แบบประชาธิปไตย

2. แบบคุ้มครอง

3. แบบใช้อำนาจควบคุม

4. แบบปล่อยปละละเลย

ลักษณะของแบบสอบถามในส่วนนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ จำนวน 20 ข้อ วัดการอบรมเลี้ยงดูแต่ละประเภทอย่างละ 5 ข้อ ในแต่ละข้อจะเสนอข้อความเกี่ยวกับลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อนักเรียน ให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อยครั้งเพียงใด โดยถือเอาเกณฑ์ความบ่อยครั้ง ดังต่อไปนี้

เป็นประจำ หมายถึง ความบ่อยครั้งในวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียน

คิดเป็นร้อยละ ๒๑-100 มีคะแนนเท่ากับ 5

บ่อยๆ	หมายถึง	ความบ่อยครั้งในวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 61-80 มีคะแนนเท่ากับ 4
บางครั้ง	หมายถึง	ความบ่อยครั้งในวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 41-60 มีคะแนนเท่ากับ 3
นานๆ ครั้ง	หมายถึง	ความบ่อยครั้งในวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 21-40 มีคะแนนเท่ากับ 2
น้อยมาก	หมายถึง	ความบ่อยครั้งในวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 0-20 มีคะแนนเท่ากับ 1

จากเกณฑ์การแบ่งประเภทดังกล่าว คนที่คะแนนเฉลี่ยรายชื่อของแต่ละด้านสูงสุดในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบใด จะถือว่าเป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบนั้น

3. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียง

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียง ศึกษาถึง

- ความบ่อยครั้งในการเปิดรับฟังวิทยุกระจายเสียง
- ประเภทรายการที่รับฟัง
- การมีปฏิริยาสะท้อนกลับไปยังนักจัดรายการวิทยุ

4. ความสนใจและความเชื่อถือเกี่ยวกับความก้าวหน้าชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

ลักษณะของแบบสอบถามในการวัดความสนใจ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณ

ค่า 5 ระดับ แบ่งเป็นความสนใจ

มากที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 5
มาก	มีคะแนนเท่ากับ 4
ปานกลาง	มีคะแนนเท่ากับ 3
น้อย	มีคะแนนเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 1

ส่วนคำถามมีทั้งหมด 25 ข้อแบ่งเป็น

ข้อ 1-5	ปัญหาทางด้านครอบครัว
ข้อ 6-10	ปัญหาการเรียน
ข้อ 11-15	ปัญหาเรื่องเพื่อน

- ข้อ 16-20 ปัญหาเกี่ยวกับความรัก
ข้อ 21-25 ปัญหาสุขภาพจิต

แบบสอบถามในส่วนการวัดความน่าเชื่อถือ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับการเห็นด้วยและปฏิบัติตาม แบ่งเป็น มากที่สุด มาก ปานกลาง
น้อย และน้อยที่สุด

มากที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 5
มาก	มีคะแนนเท่ากับ 4
ปานกลาง	มีคะแนนเท่ากับ 3
น้อย	มีคะแนนเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 1

สำหรับคำถามมีทั้งหมด 25 ข้อ แบ่งเป็น

- ข้อ 1-5 ปัญหาทางด้านครอบครัว
ข้อ 6-10 ปัญหาการเรียน
ข้อ 11-15 ปัญหาเรื่องเพื่อน
ข้อ 16-20 ปัญหาเกี่ยวกับความรัก
ข้อ 21-25 ปัญหาสุขภาพจิต

5. ปัจจัยทำให้นักเรียนเชื่อถือและปฏิบัติตามคำแนะนำของนักจิตวิทยา

คำถามแบ่งเป็น 6 ข้อ โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใน
การวัดความเชื่อถือ แบ่งเป็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

มากที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 5
มาก	มีคะแนนเท่ากับ 4
ปานกลาง	มีคะแนนเท่ากับ 3
น้อย	มีคะแนนเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 1

ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

ในการทดสอบเกณฑ์การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และ ประเภทปัญหาชีวิตของเยาวชนไทย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัย และ หนังสือที่เกี่ยวข้อง แล้วมาสร้างเป็นเกณฑ์เพื่อใช้ในแบบสอบถามและได้ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน จิตวิทยาช่วยกัน ตรวจสอบความเหมาะสมของเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (content Validity)

หลังจากนั้น นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบกับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย นำแบบสอบถามไปให้นักเรียนโรงเรียนแบบบูรณาการสุพรรณบุรี จำนวน 50 คน ทดสอบเพื่อนำข้อมูล มาปรับปรุงการใช้ภาษาในแบบสอบถามให้สื่อความหมายได้ชัดเจนและตรงตามวัตถุประสงค์ ของการวิจัย

ในส่วนของแบบสอบถามที่เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าได้นำข้อมูล การทดสอบไปหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient Alpha) โดยใช้สูตรหาค่า สัมประสิทธิ์ของครอนบาช (Cronbach's Coefficient Alpha) ดังนี้ คือ

$$\text{สูตร } a = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum V_i}{V_t} \right)$$

- เมื่อ a คือ ความเชื่อถือได้
- n คือ จำนวนส่วนที่แบ่ง
- V_i คือ ความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อ
- V_t คือ ความแปรปรวนรวมของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

จากผลการคำนวณค่าความเชื่อมั่นพบว่า

- ✓ - คำถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีค่าความเชื่อมั่น .79
- ✓ - คำถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง มีค่าความเชื่อมั่น .82
- ✓ - คำถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมมีค่าความเชื่อมั่น .74
- ✓ - คำถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีค่าความเชื่อมั่น .85
- คำถามเกี่ยวกับความสนใจในการรับฟังการแก้ปัญหาชีวิตจากนักจัดรายการวิทยุ มีค่าความเชื่อมั่น .88
- คำถามเกี่ยวกับความเชื่อถือเกี่ยวกับการแก้ปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการ วิทยุ มีค่าความเชื่อมั่น .95

- คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อถือและปฏิบัติตามคำแนะนำของนักจัด
รายการวิทยุ มีค่าความเชื่อมั่น .72

จากผลการคำนวณดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า คำถามในแต่ละส่วนอยู่ในระดับที่มีความ
เชื่อถือได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียน
ต่างๆที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งแจ้งรายละเอียดของคำถามในแบบสอบถาม และขั้นตอนการ
ศึกษาหลังจากได้รับอนุญาต ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้นักเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วย
ตนเอง (Self-administered questionnaire)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติเชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ การหาค่าร้อยละ
เพื่ออธิบายลักษณะพื้นฐานของประชากร และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียง
2. สถิติอนุมาน ได้แก่การวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัว
แปร 2 ตัวแปร เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 4 ผลการวิจัย

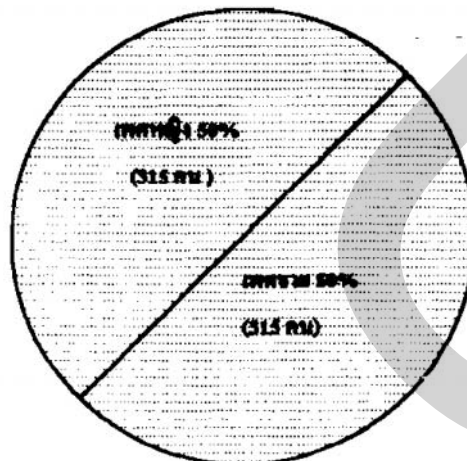
จากการศึกษาอิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาวีดีโองานของเขาวงกตไทย ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง
- ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียง และการติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุ
- ส่วนที่ 3 ความสนใจและความเชื่อถือที่เขาวงกตมีต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ในรายการวิทยุ
- ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมุติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

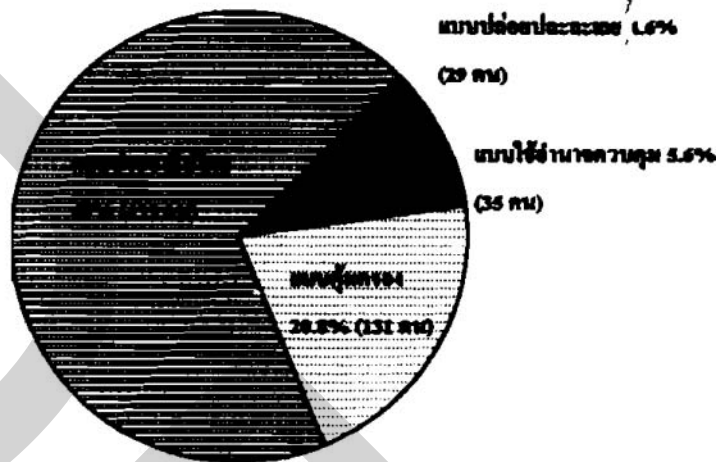
จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 630 คน สามารถสรุปข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

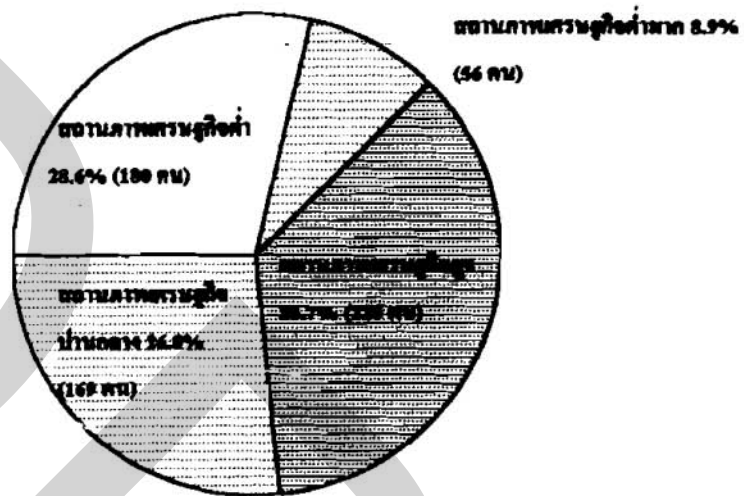
จากแผนภูมิที่ 1 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ๖1๕ คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 เท่ากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง คือ 315 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 เช่นกัน

แผนภูมิที่ 2 แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

จากแผนภูมิที่ 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวน 435 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวในรูปแบบประชาธิปไตย รองลงมาจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบคุ่มครอง อันดับที่ 3 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 และอันดับสุดท้าย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

แผนภูมิที่ 3 แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจของ dm-morn หรือผู้ประกอบการที่อาศัยอยู่ด้วย

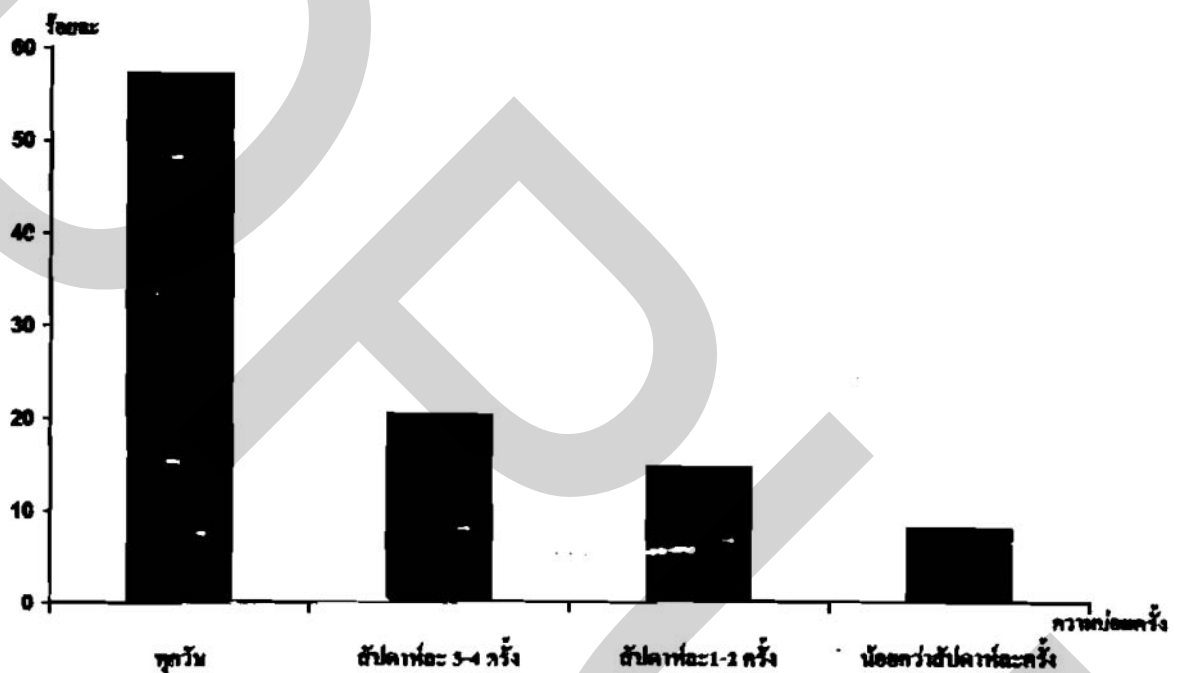
หมายเหตุ : สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง หมายถึง รายได้ 20,001 บาทขึ้นไป ต่อเดือน
สถานภาพทางเศรษฐกิจปานกลาง หมายถึง รายได้ 10,001-20,000 บาท ต่อเดือน
สถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ หมายถึง รายได้ 5,001-10,000 บาท ต่อเดือน
สถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำมาก หมายถึง รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน

จากแผนภูมิที่ 3 แสดงว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจของบิดามารดา หรือผู้ประกอบการที่อาศัยอยู่ด้วยของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 รองลงมา คือ สถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 สถานภาพทางเศรษฐกิจปานกลาง จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 และสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำมาก จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงและการติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุ

จากการสอบถามข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 630 คน เกี่ยวกับ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุ ความบ่อยครั้งในการเปิดรับฟัง ระยะเวลาการรับฟัง ประเภทรายการและรายการวิทยุที่นิยมรับฟัง รวมทั้ง การติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุ ได้ผลดังนี้

แผนภูมิที่ 4 แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียง

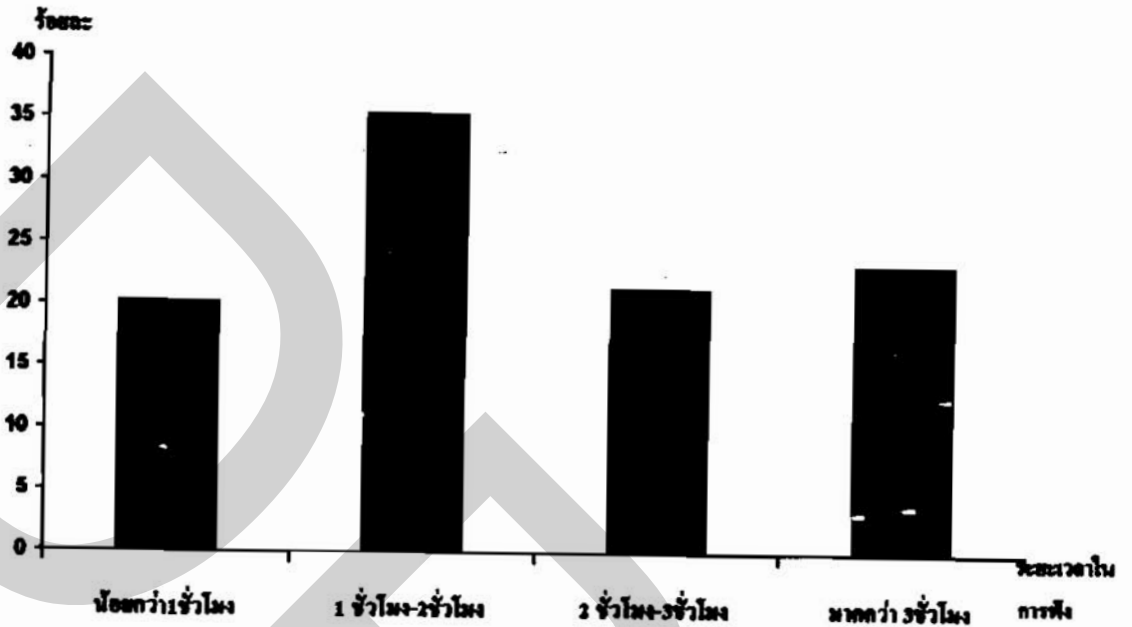

จากแผนภูมิที่ 4 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังสื่อวิทยุทุกวันจำนวน 360 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมารับฟังวิทยุสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 และ น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 ตามลำดับ

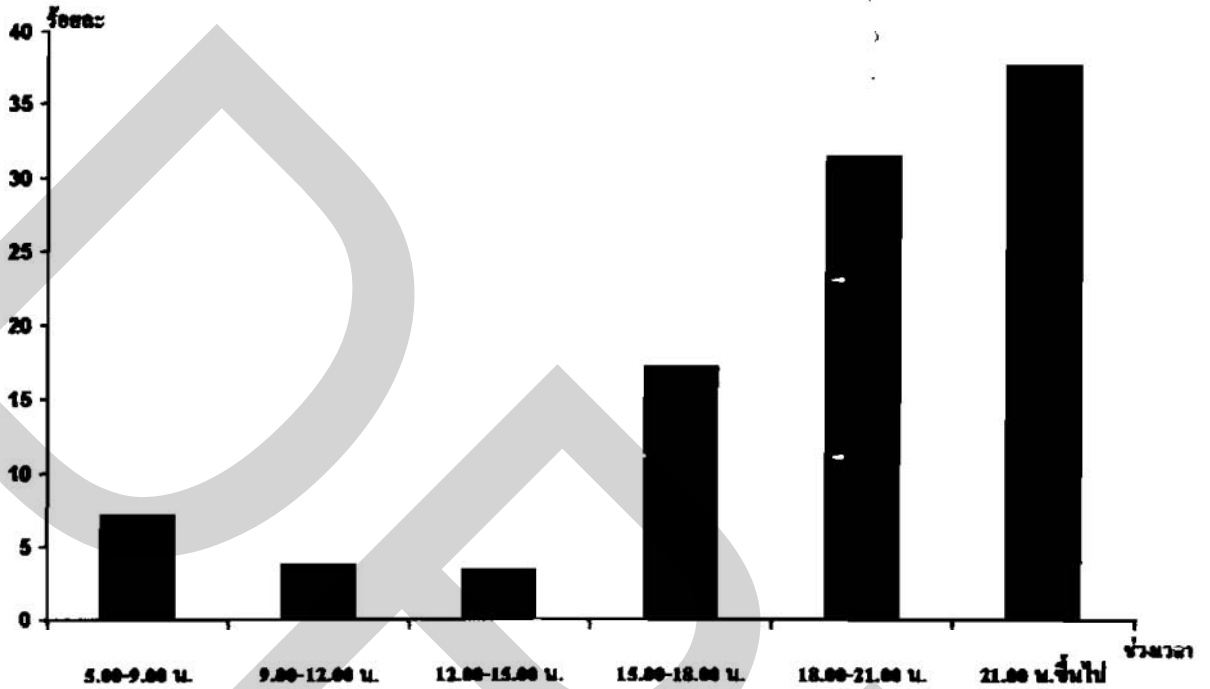
แผนภูมิที่ 5 แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาใน

การฟังวิทยุ

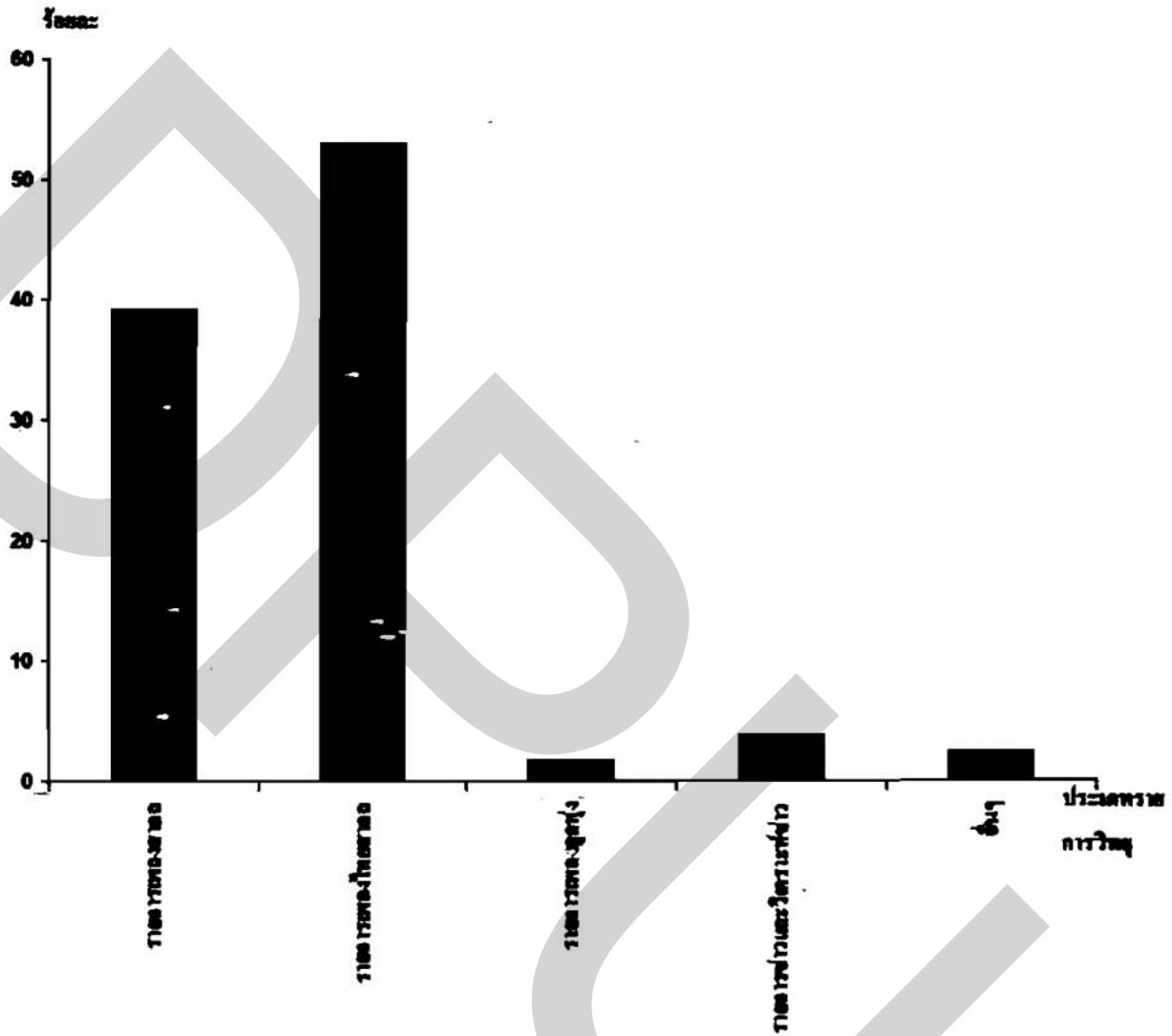
จากแผนภูมิที่ 5 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาในการฟังวิทยุมากที่สุดเป็นเวลา 1-2 ชั่วโมง จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 รองลงมาคือ ฟังวิทยุมากกว่า 3 ชั่วโมง จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 ฟังวิทยุ 2-3 ชั่วโมง จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 และฟังวิทยุน้อยกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 6 แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเวลาในการรับฟังวิทยุ

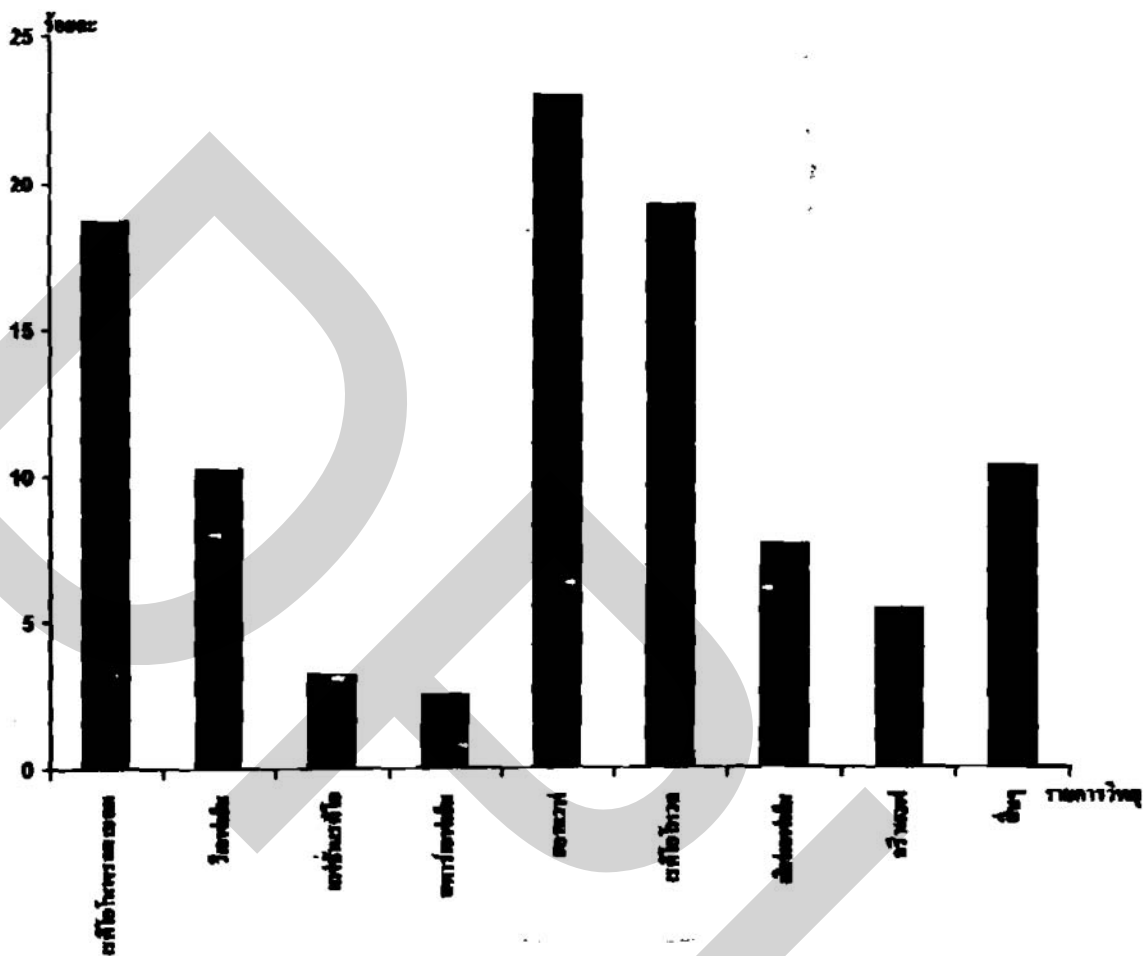
จากแผนภูมิที่ 6 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังรายการวิทยุในช่วงดึก คือ เวลา 21.00 น. ขึ้นไปมากที่สุดจำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมารับฟังวิทยุในช่วง 18.00-21.00 น. จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 และช่วงเวลา 15.00-18.00 น. จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 7 แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทรายการวิทยุที่นิยมฟัง

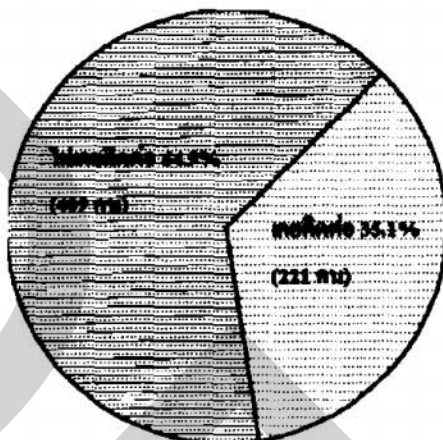
จากแผนภูมิที่ 7 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมฟังรายการวิทยุประเภทเพลงไทยสากลมากที่สุด จำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 รองลงมานิยมฟังรายการเพลงสากล จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 และนิยมฟังรายการข่าวและวิเคราะห์ข่าว จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 8 แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายการวิทยุที่นิยมรับฟัง

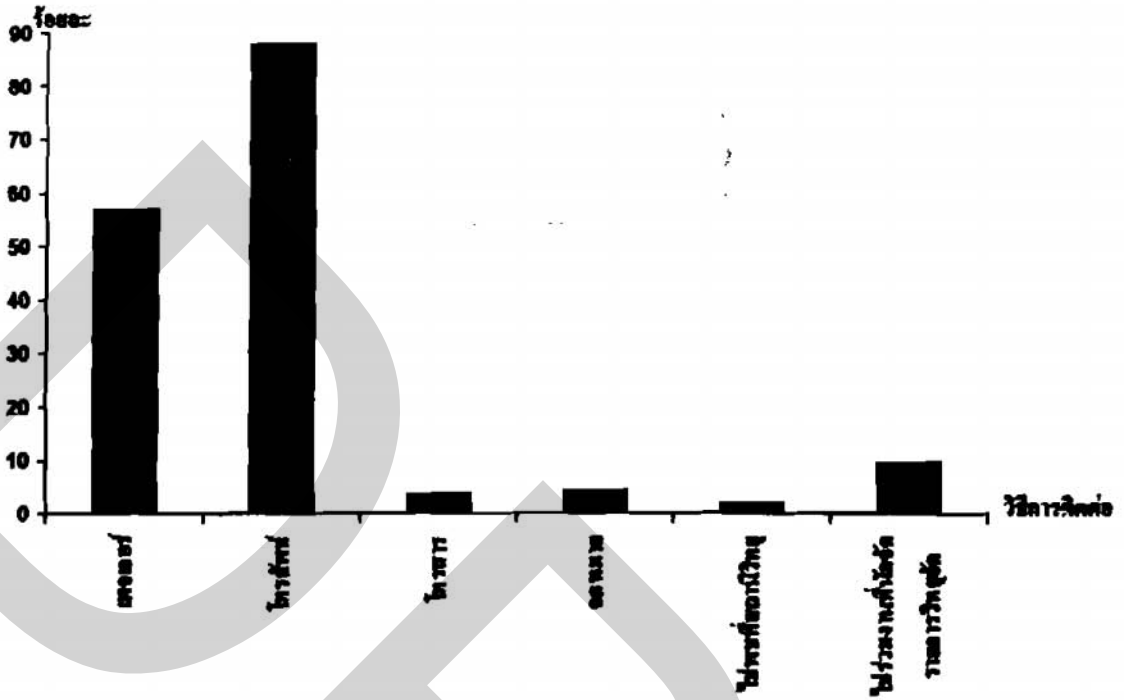
จากแผนภูมิที่ 8 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รอบฟังรายการวิทยุต่างๆ เรียงตามลำดับดังนี้ อันดับสูงสุดคือ รายการวิทยุสงฆ์ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 รองลงมา คือ รายการวิทยุ ๖๘ จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 และรายการวิทยุ ๖๙ ใน ทรอบเบลม จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 ตามลำดับ

**แผนภูมิที่ 9 แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการติดต่อกับ
นักจัดรายการวิทยุ**

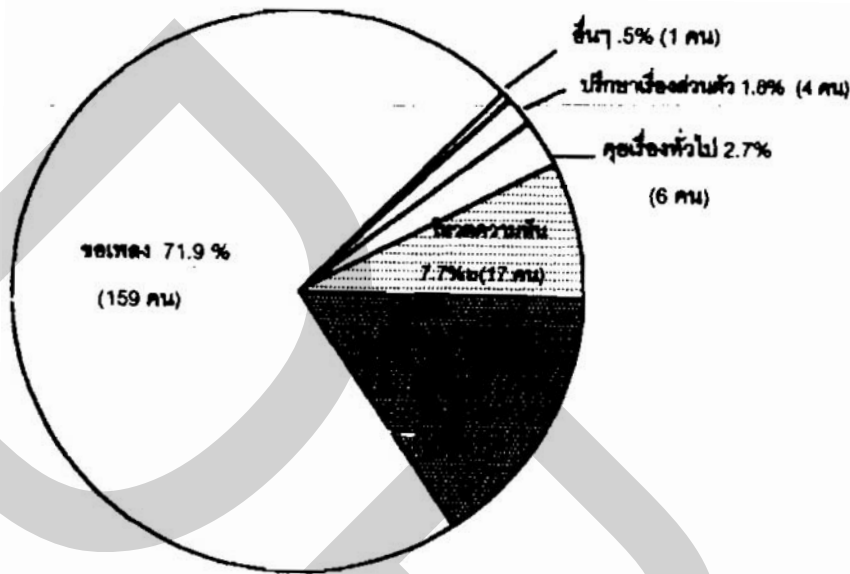
จากแผนภูมิที่ 9 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจในตัวนักจัดรายการวิทยุพอสมควร โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 เคยติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุ และ จำนวน 409 คน คิดเป็นร้อยละ 64.9 ไม่เคยติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุ

**แผนภูมิที่ 10 แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวิธีการติดต่อกับ
นักจัดรายการวิทยุ**

จากแผนภูมิที่ 10 แสดงว่าในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 221 คน ที่เคยติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุด้วยวิธีการต่างๆ ใช้การติดต่อด้วยการโทรศัพท์มากที่สุด จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 87.8 รองลงมา คือ การติดต่อด้วยเพจเจอร์ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 57.0 และมีการไปร่วมงานที่สถานีวิทยุจัดจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 11 แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องที่ติดต่อกับ
นักจัดรายการวิทยุ

จากแผนภูมิที่ 11 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุในเรื่องรอฟังมากที่สุด จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 71.9 รองลงมาคือเล่นเกมจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และ ให้ความสนใจ 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความสนใจและความเชื่อถือที่เขารวมมีต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ในรายการ

ในส่วนที่ 3 จะเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความสนใจและความเชื่อต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ในรายการวิทยุ 5 ประการ ได้แก่ ปัญหาครอบครัว การเรียน การเมือง ความรักและยาเสพติด แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ก) ตารางที่ 1-6 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจและความเชื่อถือที่เขารวมมีต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ จำแนกตามประเด็นปัญหา

ข) ตารางที่ 7-12 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจและความเชื่อถือที่เขารวมมีต่อนักจัดรายการวิทยุ ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ จำแนกตามตัวแปร

ค) ตารางที่ 13 แสดงปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเชื่อถือคำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุ

ก) **ตารางแสดงข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจและความเชื่อถือที่เขารวมมีต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ จำแนกตามประเด็นปัญหา**

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยความสนใจ และความเชื่อต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาครอบครัว

ค่าเฉลี่ย (Mean)	ความสนใจ	ความเชื่อถือ
เรื่องที่ดี.เจ. พูดถึงเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว		
- ครอบครัวแตกแยก/หย่าร้าง	2.016	2.600
- ความรัก/ความเข้าใจในครอบครัว	* 3.197	*3.492
- การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	3.013	3.362
- ปัญหาเศรษฐกิจในบ้าน	2.944	3.262
- การทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่	2.151	2.738

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ในประเด็นปัญหาครอบครัวที่นักจิตวิทยาการวิทยุพูดถึง กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจเฉลี่ยไม่ต่างกันเท่าใดนักโดยสนใจในประเด็นความรัก ความเข้าใจในครอบครัวมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 3.197 รองลงมาคือให้ความสนใจในประเด็นเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่ค่าเฉลี่ย 3.013 และประเด็นเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจในบ้านที่ค่าเฉลี่ย 2.944 ตามลำดับ

ส่วนความเชื่อถือในประเด็นปัญหาครอบครัวที่นักจิตวิทยาการวิทยุให้คำแนะนำพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความเชื่อถือมากที่สุดที่ประเด็นเกี่ยวกับความรัก ความเข้าใจ ในครอบครัว คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.492 รองลงมาคือความเชื่อถือในประเด็นการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.362 และปัญหาเศรษฐกิจในบ้าน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.262 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและให้ความเชื่อถือนักจิตวิทยาการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาครอบครัวมากที่สุดเหมือนกันในหัวข้อความรักความเข้าใจในครอบครัว

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยความสนใจและความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้
คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการเรียน

ค่าเฉลี่ย (Mean)	ความสนใจ	ความเชื่อถือ
เรื่องที่ตี.เจ. พูดถึงเกี่ยวกับปัญหาการเรียน		
- ผลการเรียน	3.311	3.721
- ความสัมพันธ์กับครูและเพื่อนนักเรียน	3.335	3.611
- การเลือกอาชีพ	3.511	3.652
- การทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียน	2.602	2.837
- การสอบเข้ามหาวิทยาลัย/การศึกษาต่อ	4.006*	*3.983

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ในประเด็นปัญหาการเรียนที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึง กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจมากที่สุดในประเด็นเกี่ยวกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.006 รองลงมาให้ความสนใจในประเด็นเกี่ยวกับการเลือกอาชีพคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.511 และความสัมพันธ์กับครูและเพื่อนนักเรียน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.335 ตามลำดับ

ส่วนความเชื่อถือ ในประเด็นปัญหาการเรียนที่นักจัดรายการวิทยุให้คำแนะนำพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความเชื่อถือมากที่สุดในประเด็นเกี่ยวกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.983 รองลงมาคือความเชื่อถือในคำแนะนำเกี่ยวกับผลการเรียน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.721 และการเลือกอาชีพ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.652 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการเรียนมากที่สุดเหมือนกันในหัวข้อการสอบเข้ามหาวิทยาลัยหรือการศึกษาต่อ

**ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยความสนใจและความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้
คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาเรื่องเพื่อน**

ค่าเฉลี่ย (Mean)	ความสนใจ	ความเชื่อถือ
เรื่องที่ตี.เจ.พูดถึงเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเพื่อน		
- การเลือกคบเพื่อน	3.794*	3.821*
- การหลีกเลี่ยงเพื่อนไม่ดี	3.398	3.503
- ความขัดแย้งกับเพื่อน	2.989	3.179
- ปมค้อยของวัยรุ่นด้านต่างๆ เช่น ร่างกาย, ทรัพย์สิน ฯลฯ	3.029	3.084
- การเข้ากับเพื่อนไม่ได้ เพื่อนไม่ยอมรับ	2.929	3.022

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ในประเด็นปัญหาเรื่องเพื่อนที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึง กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจมากที่สุดที่สุดในประเด็นเกี่ยวกับการเลือกคบเพื่อน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.794 รองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงเพื่อนไม่ดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.398 และความขัดแย้งกับเพื่อนคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.989ตามลำดับ

ส่วนความเชื่อถือในประเด็นปัญหาเรื่องเพื่อนที่นักจัดรายการวิทยุให้คำแนะนำพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความเชื่อถือในประเด็นการเลือกคบเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.821 รองลงมาคือความเชื่อถือในประเด็นการหลีกเลี่ยงเพื่อนไม่ดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.503 และประเด็นความขัดแย้งกับเพื่อน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.179 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาเรื่องเพื่อนมากที่สุดเหมือนกันในหัวข้อการเลือกคบเพื่อน

**ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยความสนใจและความเชื่อนักจัดรายการวิทยุในการให้
คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาความรัก**

ค่าเฉลี่ย (Mean)	ความสนใจ	ความเชื่อนักจัดรายการวิทยุ
เรื่องที่ตี.เจ.พูดถึงเกี่ยวกับ ปัญหาความรัก		
- การรักและชอบเพื่อนต่างเพศ	3.556*	3.397*
- การรักและชอบเพื่อนเพศเดียวกัน	2.519	2.497
- การปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม	3.341	3.308
- การไม่สมหวังในความรัก	3.411	3.168
- การมีเพศสัมพันธ์	2.376	2.490

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ในประเด็นปัญหาความรักที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึง กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจมากที่สุดในเรื่องการรักและชอบเพื่อนต่างเพศ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.556 รองลงมาคือเรื่องเกี่ยวกับการไม่สมหวังในความรัก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.411 และการปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.341 ตามลำดับ

ส่วนความเชื่อนักจัดรายการวิทยุในประเด็นปัญหาความรักที่นักจัดรายการวิทยุให้คำแนะนำ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความเชื่อนักจัดรายการวิทยุในเรื่องการรักและชอบเพื่อนต่างเพศมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.397 รองลงมา ให้ความเชื่อนักจัดรายการวิทยุในเรื่องการปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.308 และเรื่องการไม่สมหวังในความรัก คิดเป็นร้อยละ 3.168 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและให้ความเชื่อนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาความรักมากที่สุดเหมือนกันในหัวข้อ การรักและชอบเพื่อนต่างเพศ

**ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยความสนใจและความเชื่อของนักจัดรายการวิทยุในการให้
คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสุขภาพจิต**

ค่าเฉลี่ย (Mean)	ความสนใจ	ความเชื่อ
เรื่องที่ตี. เจตุดถึงเกี่ยวกับ ปัญหาสุขภาพจิต		
- โทษและพิษภัยของยาเสพติด	3.341	3.202
- วิธีการเลิกยาเสพติด	2.956	3.462
- การป้องกันการติดยาเสพติด	3.492*	3.200
- วิธีการให้กำลังใจคนติดยาเสพติด	3.400	3.516*
- การช่วยเหลือคนใกล้ชิดที่ติดยาเสพติด	3.332	3.435

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิตที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึง กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจในเรื่องการป้องกันการติดยาเสพติดมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.492 รองลงมาคือเรื่องวิธีการให้กำลังใจคนติดยาเสพติด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.400 และความสนใจในเรื่องโทษและพิษภัยยาเสพติด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.341 ตามลำดับ

ส่วนความเชื่อ ในเรื่องยาเสพติดที่นักจัดรายการวิทยุให้คำแนะนำพบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความเชื่อในเรื่องวิธีการให้กำลังใจคนติดยาเสพติดมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.516 รองลงมาคือความเชื่อในเรื่องวิธีการเลิกยาเสพติด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.462 และเรื่องการช่วยเหลือคนใกล้ชิดที่ติดยาเสพติด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.435 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันการติดยาเสพติดมากที่สุด แต่จะให้ความเชื่อในการให้คำแนะนำจากนักจัดรายการวิทยุเกี่ยวกับวิธีการให้กำลังใจคนติดยาเสพติดมากที่สุด

**ตารางที่ 6 แสดงผลสรุปค่าเฉลี่ยความสนใจและความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุ
ในการให้คำแนะนำในประเด็นปัญหาต่างๆ**

ค่าเฉลี่ย (Mean)	ความสนใจ	ความเชื่อถือ
ประเด็นปัญหาที่พูดถึง		
ปัญหาครอบครัว	2.664	3.091
ปัญหาการเรียน	3.353*	3.561*
ปัญหาเรื่องเพื่อน	3.228	3.322
ปัญหาความรัก	3.041	2.972
ปัญหาสุขภาพจิต	3.197	3.415

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า เมื่อสรุปรวมค่าเฉลี่ย ความสนใจและความเชื่อถือในสิ่งที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึงในประเด็นปัญหาต่างๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการเรียนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.353) และยังให้ความเชื่อถือในคำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุในประเด็นเดียวกันนี้มากที่สุดเช่นกัน (ค่าเฉลี่ย 3.561) รองลงมาคือความสนใจในเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.228) และปัญหาสุขภาพจิต (ค่าเฉลี่ย 3.197) ส่วนความเชื่อถือในอันดับรองลงมาเป็นความเชื่อถือในคำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิต (ค่าเฉลี่ย 3.415) และคำแนะนำในเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.322)

ส่วนประเด็นปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจน้อยที่สุด คือ ประเด็นปัญหาครอบครัว ที่ค่าเฉลี่ย 2.664 และกลุ่มตัวอย่างให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุน้อยที่สุดในเรื่องปัญหาความรัก ที่ค่าเฉลี่ย 2.972

ข) ตารางแสดงค่าเฉลี่ยความสนใจและความเชื่อถือที่เยาวชนมีต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ จำแนกตามตัวแปร

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยความสนใจที่เยาวชนมีต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ จำแนกตามเพศ

ประเด็นที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึง	ค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจ ($\bar{X}$)	
	ชาย	หญิง
1. ปัญหาครอบครัว	2.6413	2.6825
2. ปัญหาการเรียน	3.2254*	3.4762*
3. ปัญหาเรื่องเพื่อน	3.1460	3.3111
4. ปัญหาความรัก	3.1079	3.0063
5. ปัญหายาเสพติด	3.1937	3.1746

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาตัวแปรในเรื่องเพศ ซึ่งมี 2 ตัวแปร คือ เพศชายและเพศหญิง พบว่า เพศชายให้ความสนใจในประเด็นที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึงเกี่ยวกับปัญหาการเรียนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.2254) รองลงมา คือ ความสนใจในเรื่องปัญหา ยาเสพติด (ค่าเฉลี่ย 3.1937) และปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.1460) ตามลำดับ

ส่วนเพศหญิงให้ความสนใจในประเด็นที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึงเกี่ยวกับปัญหาการเรียนมากที่สุด เช่นเดียวกับเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 3.4762) รองลงมาคือความสนใจในคำแนะนำเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.3111) และปัญหา ยาเสพติด (ค่าเฉลี่ย 3.1746)

**ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยความสนใจที่เขารวมมีต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้
คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ จำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจ**

ประเด็นที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึง	ค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจ ($\bar{X}$)			
	ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
1. ปัญหาครอบครัว	2.6071	2.7167	2.7456	2.5689
2. ปัญหาการเรียน	3.3214*	3.2833	3.3432*	3.4178*
3. ปัญหาเรื่องเพื่อน	3.2857	3.1889	3.2308	3.2444
4. ปัญหาความรัก	2.8393	3.0333	3.1479	3.0622
5. ปัญหาสุขภาพจิต	3.2500	3.3611*	3.2071	3.0089

จากตารางที่ 8 เมื่อพิจารณาดูแล้วพบว่าเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจต่อประเด็นต่างๆ ที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึง พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำมากให้ความสนใจในเรื่องปัญหาการเรียนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.3214) รองลงมาสนใจในปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.2857) และ สนใจปัญหาสุขภาพจิต (ค่าเฉลี่ย 3.2500) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพเศรษฐกิจต่ำให้ความสนใจในประเด็นปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.3611) รองลงมาสนใจในปัญหาการเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.2833) และปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.1889)

กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจปานกลางให้ความสนใจในประเด็นปัญหาการเรียนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.3432) รองลงมาให้ความสนใจในประเด็นปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.2308) และปัญหาสุขภาพจิต (ค่าเฉลี่ย 3.2071)

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงจะให้ความสนใจในปัญหาการเรียนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.4178) รองลงมาคือปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.2444) และปัญหาความรัก (ค่าเฉลี่ย 3.0622) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยความสนใจที่เขารวมมีต่อบัณฑิตรายการวิทยุชุดถึง
คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู

ประเด็นที่บัณฑิตรายการวิทยุชุดถึง	ค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจ ($\bar{X}$)			
	ประชาธิปไตย	คุ้มครอง	อำนาจควบคุม	ปล่อยปละ ละเลย
1. ปัญหาครอบครัว	2.6345	2.6336	2.9429	2.8621
2. ปัญหาการเรียน	3.3563	3.4198*	3.1429	3.2069*
3. ปัญหาเรื่องเพื่อน	3.2069	3.3053	3.3143	3.1034
4. ปัญหาความรัก	3.0184	3.0458	3.4571	3.2069*
5. ปัญหาสุขภาพจิต	3.3770*	3.2214	3.4857*	2.9655

จากตารางที่ 9 เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านการอบรมเลี้ยงดู 4 ประเภทพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยให้ความสนใจประเด็นที่บัณฑิตรายการวิทยุชุดถึงมากที่สุดในเรื่องปัญหาสุขภาพจิต (ค่าเฉลี่ย 3.3770) รองลงมาสนใจปัญหาการเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.3563) และปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.2069) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบคุ้มครองให้ความสนใจประเด็นปัญหาที่บัณฑิตรายการวิทยุชุดถึงมากที่สุดปัญหาการเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.4198) รองลงมาสนใจปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.3053) และปัญหาสุขภาพจิต (ค่าเฉลี่ย 3.2214) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมให้ความสนใจในประเด็นปัญหาที่บัณฑิตรายการวิทยุชุดถึงมากที่สุดเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิต (ค่าเฉลี่ย 3.4857) รองลงมาคือปัญหาความรัก (ค่าเฉลี่ย 3.4571) และปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.3143)

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยให้ความสนใจในประเด็นปัญหาที่บัณฑิตรายการวิทยุชุดถึงมากที่สุดเกี่ยวกับปัญหาการเรียนและปัญหาความรักเท่ากันที่ค่าเฉลี่ย (3.2069) รองลงมาให้ความสนใจในปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.1034)

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยความเชื่อถือนักศึกษามือต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้
คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ จำแนกตามเพศ

ประเด็นที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึง	ค่าเฉลี่ยของระดับความเชื่อถือนักศึกษา ($\bar{X}$)	
	ชาย	หญิง
1. ปัญหาครอบครัว	3.0571	3.1556
2. ปัญหาการเรียน	3.4698*	3.6889*
3. ปัญหาเรื่องเพื่อน	3.2127	3.3968
4. ปัญหาความรัก	3.0476	2.8857
5. ปัญหาสุขภาพ	3.3619	3.4921

จากตารางที่ 10 ในด้านความเชื่อถือนักศึกษามือต่อนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อประเด็นปัญหา
ต่างๆ จำแนกตามตัวแปรเพศพบว่า เพศชายให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในประเด็นปัญหา
การเรียนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.4698) รองลงมาคือ ให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในปัญหาสุขภาพ
(3.3619) และเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.2127) ตามลำดับ

ส่วนตัวแปรเพศหญิง พบว่า ให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในประเด็นปัญหาการเรียนมาก
ที่สุดเช่นเดียวกับเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 3.6889) รองลงมาคือ ปัญหาสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.4921) และ
ปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.3968)

สรุปแล้วทั้งเพศชายและเพศหญิงให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุเหมือนกัน
เรียงตามลำดับ คือประเด็นปัญหาการเรียน ปัญหาสุขภาพ และปัญหาเรื่องเพื่อน

**ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยความเชื่อถือที่ชาวชนมีต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้
คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ จำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจ**

ประเด็นที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึง	ค่าเฉลี่ยของระดับความเชื่อถือ ($\bar{X}$)			
	ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
1. ปัญหาครอบครัว	3.0893	3.1167	3.1893	3.0400
2. ปัญหาการเรียน	3.5714*	3.5556*	3.6331*	3.5600*
3. ปัญหาเรื่องเพื่อน	3.2500	3.2500	3.3314	3.3422
4. ปัญหาความรัก	2.8214	2.8889	3.0355	3.0133
5. ปัญหายาเสพติด	3.5536	3.5111	3.4556	3.3067

จากตารางที่ 11 เมื่อพิจารณาตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความเชื่อถือที่มีต่อนักจัดรายการวิทยุที่ให้คำแนะนำปัญหาต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำมาก จะให้ความเชื่อถือในเรื่องคำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.5714) รองลงมาคือความเชื่อถือในปัญหายาเสพติด (ค่าเฉลี่ย 3.5536) และปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.2500) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุเกี่ยวกับปัญหาการเรียนมากที่สุดเช่นกัน (ค่าเฉลี่ย 3.5556) รองลงมาคือความเชื่อถือในปัญหายาเสพติด (ค่าเฉลี่ย 3.5111) และปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.2500)

กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจปานกลางให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในปัญหาการเรียนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.6331) รองลงมาคือ ความเชื่อถือในปัญหายาเสพติด (ค่าเฉลี่ย 3.4556) และปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.3314)

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงจะให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในปัญหาการเรียนมากที่สุดเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ (ค่าเฉลี่ย 3.5600) รองลงมาให้ความเชื่อถือในปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.3422) และปัญหายาเสพติด (ค่าเฉลี่ย 3.3067) ตามลำดับ

มีข้อสังเกตจากตารางที่ 11 นี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่แยกตามตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจทุกกลุ่มให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุมากที่สุดในคำแนะนำปัญหาการเรียน และให้ความเชื่อถือน้อยที่สุดในคำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาความรัก

**ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยความเชื่อที่เขารับมีต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้
คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู**

ประเด็นที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึง	ค่าเฉลี่ยของระดับความเชื่อ ($\bar{X}$)			
	ประชาธิปไตย	คุ้มครอง	อำนาจควบคุม	ปล่อยปละ ละเลย
1. ปัญหาครอบครัว	3.1126	3.1298	3.0000	3.0345
2. ปัญหาการเรียน	3.5954*	3.6336*	3.3143	3.4138*
3. ปัญหาเรื่องเพื่อน	3.2644	3.4198	3.2857	3.4138*
4. ปัญหาความรัก	2.9011	3.0076	3.3714*	3.2759
5. ปัญหายาเสพติด	3.4368	3.4351	3.3429	3.3443

จากตารางที่ 12 เมื่อพิจารณาดูแปรด้านารอบรมเลี้ยงดู 4 ประเภท พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความเชื่อที่แนะนำจากนักจัดรายการวิทยุ ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยให้ความเชื่อเรื่องปัญหาการเรียนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.5954) รองลงมาเชื่อที่แนะนำเรื่องปัญหายาเสพติด (ค่าเฉลี่ย 3.4368) และปัญหาครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 3.1126)

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบคุ้มครองให้ความเชื่อเรื่องปัญหาการเรียนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.6336) รองลงมาเชื่อที่แนะนำเรื่องปัญหายาเสพติด (ค่าเฉลี่ย 3.4351) และปัญหาเรื่องเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.4198)

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมให้ความเชื่อที่นักจัดรายการวิทยุในปัญหาความรักมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.3714) รองลงมาเชื่อเรื่องปัญหายาเสพติด (ค่าเฉลี่ย 3.3429) และปัญหาการเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.3143)

และกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยให้ความเชื่อที่นักจัดรายการวิทยุในปัญหาการเรียนและปัญหาเรื่องเพื่อนที่ค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.4138 รองลงมาคือปัญหายาเสพติด (ค่าเฉลี่ย 3.3448)

ค) ตารางแสดงปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเชื่อถือคำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุ

ตารางที่ 13 แสดงปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเชื่อถือคำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุ

ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเชื่อถือคำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุ	ค่าเฉลี่ยของระดับความเชื่อถือ ($\bar{X}$)
1. นักจัดรายการวิทยุเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น นักจิตวิทยา นักเศรษฐศาสตร์	3.363
2. ชื่อเสียงของนักจัดรายการวิทยุ	3.103
3. แหล่งข้อมูลที่อ้างอิง เช่น เอกสารอ้างอิง	3.508
4. ความซื่อสัตย์ส่วนตัว	3.944
5. อายุการทำงานหรือประสบการณ์ในการเป็นนักจัดรายการวิทยุ	3.292
6. เพื่อน/คนใกล้ชิดแนะนำ	3.129

จากตารางที่ 13 เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเชื่อถือคำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเชื่อถือคำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุจากความซื่อสัตย์ส่วนตัวมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.944) รองลงมาเชื่อถือจากคำแนะนำที่มีข้อมูลอ้างอิง (ค่าเฉลี่ย 3.508) และเชื่อถือคำแนะนำจากนักจัดรายการวิทยุที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (ค่าเฉลี่ย 3.363)

อย่างไรก็ตามจากตารางที่ 13 นี้จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในปัจจัยต่างๆ ที่ค่าเฉลี่ยไม่ต่างกันมากนัก

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง "อิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาวิตของเยาวชนไทย" มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสนใจและความเชื่อถือคำแนะนำที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุในด้านการแก้ไขปัญหาวิต 3 ตัวแปร ได้แก่ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ซึ่งได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ปรากฏผลดังนี้

สมมติฐาน ข้อที่ 1 เพศมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุโดยวิเคราะห์ทางสถิติแบบ ไค-สแควร์ เทสต์ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 14 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ของเพศกับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

เพศ	ระดับความสนใจ					รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	chi-square test (χ^2)
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	uin	มากที่สุด			
ชาย	5 (1.6)	48 (15.2)	181 (57.5)	78 (24.8)	3 (1.0)	315 (100)	3.08	$\chi^2=4.263$ d.f.=4 Sign=.372
หญิง	1 (.3)	38 (12.1)	188 (59.7)	85 (27.0)	3 (1.0)	315 (100)	3.16	

N=630

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศกับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ ที่ระดับ .05 หมายความว่า เพศกับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อนี้ที่ว่า "เพศมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ"

ตารางที่ 15 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ของเพศกับความสนใจในเรื่องการแก้ไข
ปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ จำแนกตามประเภทของปัญหา

Chi - Square Test	Chi - Square	D.F.	Significance
ประเภทของปัญหา			
ปัญหาครอบครัว	1.98271	4	.7426
ปัญหาการเรียน	16.33390	4	.0026*
ปัญหาเรื่องเพื่อน	5.62891	4	.2286
ปัญหาความรัก	3.58926	4	.4644
ปัญหาสุขภาพจิต	4.66738	4	.3232

หมายเหตุ : * หมายถึงมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของเพศกับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ โดยจำแนกตามประเภทของปัญหา พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุในด้านปัญหาการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ตัวแปรเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในปัญหาครอบครัว ปัญหาเรื่องเพื่อน ปัญหาความรัก และปัญหาสุขภาพจิต

สมมุติฐาน ข้อที่ 2 เพศมีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจาก
นักจัดรายการวิทยุ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างเพศกับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนัก
จัดรายการวิทยุโดยวิเคราะห์ทางสถิติแบบ ไค-สแควร์ เทสต์ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 16 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ของเพศกับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไข
ปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

เพศ	ระดับความเชื่อถือ					รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	chi-square test (χ^2)
	น้อยที่ สุด	น้อย	ปานกลาง	uin	มากที่สุด			
ชาย	10 (3.2)	32 (10.2)	156 (49.5)	110 (34.9)	7 (2.2)	315 (100)	3.23	$\chi^2=2.307$ d.f.=4
หญิง	5 (1.6)	28 (8.9)	158 (50.2)	115 (36.5)	9 (2.9)	315 (100)	3.30	Sign=.679

N=630

จากตารางที่ 16 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศกับความเชื่อถือ
ในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ ที่ระดับ .05 หมายความว่า เพศ กับความเชื่อถือ
ในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานข้อนี้ที่
ว่า " เพศมีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ"

ตารางที่ 17 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ของเพศกับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไข
ปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ จำแนกตามประเภทของปัญหา

Chi - Square Test	Chi - Square	D.F.	Significance
ประเภทของปัญหา			
ปัญหาครอบครัว	4.86194	4	.3018
ปัญหาการเรียน	11.32259	4	.0232*
ปัญหาเรื่องเพื่อน	8.57955	4	.0725
ปัญหาความรัก	5.08085	4	.2791
ปัญหาสุขภาพจิต	3.60346	4	.4623

หมายเหตุ : * หมายถึงมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ของเพศกับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ โดยจำแนกตามประเภทของปัญหา พบว่าตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุในด้านปัญหาการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ตัวแปรเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องปัญหาครอบครัว ปัญหาเรื่องเพื่อน ปัญหาความรัก และปัญหาสุขภาพจิต

สมมุติฐาน ข้อที่ 3 สถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิต
ที่ได้รับจาก นักจัดรายการวิทยุ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจกับความสนใจในเรื่องการแก้ไข
ปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ โดยวิเคราะห์ทางสถิติแบบ ไค-สแควร์ เทสต์ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 18 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ของสถานภาพทางเศรษฐกิจกับความสนใจ
ในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

สถานภาพ ทางเศรษฐกิจ	ระดับความสนใจ					รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	chi-square test (χ^2)
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ต่ำมาก	-	9	31	16	-	56		
		(16.1)	(55.4)	(28.6)		(100)	3.12	
ต่ำ	1	28	104	44	3	180		$\chi^2 = 9.00$
	(.6)	(15.6)	(57.8)	(24.4)	(1.7)	(100)	3.11	$p < .05$
ปานกลาง	2	18	98	40	5	169		Sign = .694
	(1.2)	(10.7)	(58.0)	(28.4)	(1.8)	(100)	3.19	
สูง	3	31	136	55	-	225		
	(1.3)	(13.8)	(60.4)	(24.4)		(100)	3.08	

N=630

จากตารางที่ 18 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจกับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวัดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ ที่ระดับ .05 หมายความว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจกับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวัดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อนี้ที่ว่า "สถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวัดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ"

ตารางที่ 19 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ของสถานภาพทางเศรษฐกิจกับความสนใจ
ในโครงการแก้ไขปัญหาวีดีโอที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุจำแนกตาม
ประเภทของปัญหา

Chi - Square Test	Chi - Square	D.F.	Significance
ประเภทของปัญหา			
ปัญหาครอบครัว	23.82771	12	.0215*
ปัญหาการเรียน	16.50733	12	.1691
ปัญหาเรื่องเพื่อน	4.29074	12	.9776
ปัญหาความรัก	11.12088	12	.5186
ปัญหาทะเลาะวิวาท	16.09603	12	.1869

หมายเหตุ : * หมายถึงมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของสถานภาพทางเศรษฐกิจกับความสนใจในโครงการ
แก้ไขปัญหาวีดีโอที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ โดยจำแนกตามประเภทของปัญหา พบว่าสถานภาพทาง
เศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสนใจในโครงการแก้ไขปัญหาวีดีโอที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุในด้าน
ปัญหาครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่สถานภาพทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับ
ความสนใจในโครงการแก้ไขปัญหาคารเรียน ปัญหาเรื่องเพื่อน ปัญหาความรัก และปัญหาทะเลาะวิวาท

สมมุติฐาน ข้อที่ 4 สถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจกับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ โดยวิเคราะห์ทางสถิติแบบ ไค-สแควร์ เทสต์ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 20 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ของสถานภาพทางเศรษฐกิจกับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

สถานภาพทางเศรษฐกิจ	ระดับความเชื่อถือ					รวม	ค่าเฉลี่ย (X)	chi-square test (X
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	UIn	มากที่สุด			
ต่ำมาก	2 (3.6)	5 (8.9)	29 (51.8)	19 (33.9)	1 (1.8)	56 (100)	3.21	
ต่ำ	3 (1.7)	20 (11.1)	94 (52.2)	56 (31.1)	7 (3.9)	180 (100)	3.24	$\chi^2 = 7.23$ d.f. = 12
ปานกลาง	4 (2.4)	14 (8.3)	78 (46.2)	68 (40.2)	5 (3.0)	169 (100)	3.33	Sign = .84
สูง	6 (2.7)	21 (9.3)	113 (50.2)	82 (36.4)	3 (1.3)	225 (100)	3.24	

N = 630

จากตารางที่ 20 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจกับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ ที่ระดับ .05 หมายความว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจกับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ ไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานข้อนี้ที่ว่า " สถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ"

ตารางที่ 21 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ของสถานภาพทางเศรษฐกิจกับความเชื่อถือ
ในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีซีที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ จำแนกตาม
ประเภทของปัญหา

Chi - Squan Test	Chi - Square	D.F.	Significance
ประเภทของปัญหา			
ปัญหาครอบครัว	13.69089	12	.3209
ปัญหาการเรียน	5.03350	12	.9569
ปัญหาเรื่องเพื่อน	16.00352	12	.1911
ปัญหาความรัก	15.03167	12	.2397
ปัญหาสุขภาพจิต	17.45304	12	.1333

จากตารางที่ 21 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของสถานภาพทางเศรษฐกิจกับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีซีที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ โดยจำแนกตามประเภทของปัญหา พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีดีซีที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุในทุกประเด็นปัญหา

สมมุติฐาน ข้อที่ 5 ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่อง
การแก้ไขปัญหาวีชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว กับความสนใจในเรื่อง
การแก้ไขปัญหาวีชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ โดยวิเคราะห์ทางสถิติแบบ ไค-สแควร์ เทสต์ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 22 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของ
ครอบครัวกับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีชีวิตที่ได้รับจาก
นักจัดรายการวิทยุ

การอบรมเลี้ยงดู ของครอบครัว	ระดับความสนใจ					รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	chi-square test (χ^2)
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ประชาธิปไตย	4 (.9)	60 (13.8)	257 (59.1)	109 (25.1)	5 (1.1)	335 (100)	3.12	
คุ้มครอง	2 (1.5)	16 (12.2)	78 (59.5)	34 (26.0)	1 (.8)	131 (100)	3.12	$\chi^2 = 3.898$ d.f. = 12
อำนาจควบคุม	-	5 (14.3)	18 (51.4)	12 (34.3)	-	35 (100)	3.20	Sign = .985
ปล่อยปละ ละเลย	-	5 (17.2)	16 (55.2)	8 (27.6)	-	29 (100)	3.10	

N = 630

จากตารางที่ 22 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างลักษณะการอบรม
เลี้ยงดูของครอบครัวกับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ ที่ระดับ .05
หมายความว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีชีวิตที่ได้รับ
จากนักจัดรายการไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อนี้ที่ว่า "ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบ
ครัวมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ"

ตารางที่ 23 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว
กับความสนใจเรื่องการแก้ไขปัญหาวี๊ดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ
จำแนกตามประเภทของปัญหา

Chi-Square Test	Chi - Square	- D.F.	Significance
ประเภทของปัญหา			
ปัญหาครอบครัว	21.43510	12	.0444*
ปัญหาการเรียน	11.85974	12	.4570
ปัญหาเรื่องเพื่อน	8.66150	12	.7315
ปัญหาความรัก	13.16161	12	.3574
ปัญหายาเสพติด	11.25541	12	.5072

หมายเหตุ : * หมายถึงมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 23 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับความสนใจเรื่องการแก้ไขปัญหาวี๊ดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ จำแนกตามประเภทของปัญหา พบว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวี๊ดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ ในด้านปัญหาครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องปัญหาการเรียน ปัญหาเรื่องเพื่อน ปัญหาความรัก และปัญหายาเสพติด

สมมุติฐาน ข้อที่ 6 ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ โดยวิเคราะห์ทางสถิติ แบบไค-สแควร์ เทสต์ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 24 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	ระดับความเชื่อถือ					รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	chi-square (χ^2)
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ประชาธิปไตย	8 (1.8)	42 (9.7)	224 (51.5)	154 (35.4)	7 (1.6)	435 (100)	3.25	
คุ้มครอง	4 (3.1)	13 (9.9)	57 (43.5)	52 (39.7)	5 (3.8)	131 (100)	3.31	$\chi^2 = 12.853$ d.f = 12
อำนาจควบคุม	1 (2.9)	3 (8.6)	20 (57.1)	9 (25.7)	2 (5.7)	35 (100)	3.23	Sign = .379
ปล่อยปละละเลย	2 (6.9)	2 (6.9)	13 (44.8)	10 (34.5)	2 (6.9)	29 (100)	3.28	

N = 630

จากตารางที่ 24 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ ที่ระดับ 05 หมายความว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานข้อนี้ที่ว่า "ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ"

**ตารางที่ 25 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว
กับความเชื่อในเรื่องการแก้ไขปัญหาวี๊ดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ
จำแนกตามประเภทของปัญหา**

Chi - Square Test	Chi - Square	D.F.	Significance
ประเภทของปัญหา			
ปัญหาครอบครัว	4.88944	12	.9616
ปัญหาการเรียน	12.96350	12	.3717
ปัญหาเรื่องเพื่อน	19.02038	12	.0880
ปัญหาความรัก	20.54823	12	.0574
ปัญหายาเสพติด	11.63168	12	.4757

จากตารางที่ 25 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว กับความเชื่อในเรื่องการแก้ไขปัญหาวี๊ดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ จำแนกตามประเภทของปัญหา พบว่าลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อในเรื่องการแก้ไขปัญหาวี๊ดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ ในทุกประเด็นปัญหา

จากการทดสอบสมมติฐานทั้ง 6 ข้อ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวี๊ดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ
2. เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อเรื่องการแก้ไขปัญหาวี๊ดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ
3. สถานภาพทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจเรื่องการแก้ไขปัญหาวี๊ดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ
4. สถานภาพทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อในเรื่องการแก้ไขปัญหาวี๊ดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ
5. ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวี๊ดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ
6. ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อในเรื่องการแก้ไขปัญหาวี๊ดที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาอิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาวัยรุ่นไทย สามารถสรุปผลของการวิจัย อภิปรายผล พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยออกเป็น 4 ส่วน คือ ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงและการติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุ ความสนใจและความเชื่อถือที่เยาวชนมีต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆในรายการ และการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา จำนวน 630 คน แบ่งเป็นเพศชาย และเพศหญิงในอัตราส่วนที่เท่ากัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบประชาธิปไตยมากที่สุด คือ ร้อยละ 69.0 และสถานภาพทางเศรษฐกิจของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ด้วย โดยส่วนใหญ่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง หรือรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.7

2. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงและการติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุ

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ฟังวิทยุทุกวันคิดเป็นร้อยละ 57.1 โดยใช้เวลาในการรับฟังประมาณวันละ 1-2 ชั่วโมงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.4 ช่วงเวลาที่รับฟังมากที่สุด คือ ช่วงเวลา 21.00 น. ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 37.5 สำหรับประเภทรายการที่กลุ่มตัวอย่างนิยมฟังมากที่สุด คือ รายการเพลงไทยสากล คิดเป็นร้อยละ 52.9 และรายการวิทยุที่นิยมรับฟังมากที่สุด คือ รายการชอว์เทฟ คิดเป็นร้อยละ 22.9

ส่วนประเด็นเกี่ยวกับการติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 35.1 โดยใช้วิธีการติดต่อด้วยโทรศัพท์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.8 เรื่องที่กลุ่มตัวอย่างติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุมากที่สุด คือ การขอเพลง คิดเป็นร้อยละ 71.95

**3. ความสนใจและความเชื่อถือที่เยาวชนมีต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำ
เกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ในรายการ**

จากการศึกษาความสนใจและความเชื่อถือที่เยาวชนมีต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ในรายการ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ก. จำแนกตามประเด็นปัญหา

1. ปัญหาครอบครัว : กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำในหัวข้อ ความรักและความเข้าใจในครอบครัวมากที่สุด
2. ปัญหาการเรียน : กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำในหัวข้อการสอบเข้ามหาวิทยาลัยมากที่สุด
3. ปัญหาเรื่องเพื่อน : กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำในหัวข้อการเลือกคบเพื่อนมากที่สุด
4. ปัญหาความรัก : กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำในหัวข้อความรักและชอบเพื่อนต่างเพศมากที่สุด
5. ปัญหายาเสพติด : กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจในการให้คำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุในหัวข้อ การป้องกันการติดยาเสพติดมากที่สุด แต่จะเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้กำลังใจคนติดยาเสพติดมากที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความสนใจและความเชื่อถือในปัญหาต่างๆ ทั้ง 5 ประการข้างต้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจ และให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำปัญหาการเรียนมากที่สุด

ข. จำแนกตามตัวแปร

1) ตัวแปรเพศ : เพศชายและเพศหญิงให้ความสนใจและเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำปัญหาการเรียนมากที่สุด

2) ตัวแปรด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ

- กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจระดับต่ำมากให้ความสนใจและเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำปัญหาการเรียนมากที่สุด
- กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจระดับต่ำให้ความสนใจในการให้คำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุในปัญหาเสียดคิดมากที่สุด แต่เชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียนมากที่สุด
- กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจระดับปานกลางให้ความสนใจและให้ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียนมากที่สุด
- กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจระดับสูงให้ความสนใจและเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียนมากที่สุด

3) ตัวแปรด้านลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

- กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยให้ความสนใจในการให้คำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุในปัญหาเสียดคิดมากที่สุด แต่เชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียนมากที่สุด
- กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบคุ้มครองให้ความสนใจและเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำปัญหาการเรียนมากที่สุด
- กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมให้ความสนใจในการให้คำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุในปัญหาเสียดคิดมากที่สุด แต่เชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาความรักมากที่สุด

- กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยให้ความสนใจในการให้คำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุในปัญหาการเรียนและปัญหาความรักมากที่สุดและเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเพื่อนมากที่สุด

ค) ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเชื่อถือคำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุ

สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเชื่อถือคำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุจากความชื่นชอบส่วนตัวที่มีต่อนักจัดรายการมากที่สุด

4. การทดสอบสมมุติฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้แก่ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างกับความสนใจและความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆในรายการ โดยวิเคราะห์ทางสถิติแบบไค-สแควร์ (Chi-Square) สามารถสรุปผลการทดสอบสมมุติฐานได้ ดังนี้

สมมุติฐาน ข้อที่ 1 : เพศมีความสัมพันธ์กับความสนใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาวิตที่ ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

ผลการทดสอบสมมุติฐาน ข้อที่ 1 : ปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ 1

เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของเพศกับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ โดยจำแนกตามประเภทของปัญหา พบว่า

- เพศมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาคาเรียน
- เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจเรื่องการแก้ไขปัญหาคครอบครัว, ปัญหาเรื่องเพื่อน, ปัญหาความรัก และปัญหาสุขภาพจิต

**สมมุติฐาน ข้อที่ 2 : เพศมีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาวีชีวิต
ที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ**

ผลการทดสอบสมมุติฐาน ข้อที่ 2 : ปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ 2

เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีชีวิตที่ได้รับจากนักจัด
รายการวิทยุ

แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของเพศกับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาวีชีวิตที่
ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ โดยจำแนกตามประเภทของปัญหา พบว่า

- เพศมีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในการแก้ไขปัญหาคารเรียน
- เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาคครอบครัว, ปัญหา
เรื่องเพื่อน, ปัญหาความรัก และปัญหาฮาเสพติด

**สมมุติฐาน ข้อที่ 3 : สถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่อง
การแก้ไขปัญหาวีชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ**

ผลการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 3 : ปฏิเสธสมมุติฐานข้อ 3

สถานภาพทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาวี
ชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ

แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของสถานภาพทางเศรษฐกิจกับความสนใจในเรื่อง
การแก้ไขปัญหาวีชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ โดยจำแนกตามประเภทของปัญหา พบว่า

- สถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาค
ครอบครัว
- สถานภาพทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาค
การเรียน, ปัญหาเรื่องเพื่อน, ปัญหาความรักและปัญหาฮาเสพติด

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุ โดยจำแนกตามประเภทของปัญหา พบว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือในเรื่องการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ได้รับจากนักจัดรายการวิทยุในทุกประเด็นปัญหา

การอภิปรายผล

1. สื่อวิทยุเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมจากเยาวชนมากที่สุดหนึ่งและเยาวชนส่วนใหญ่ชอบฟังรายการเพลง

จากการศึกษาพบว่าสื่อวิทยุเป็นสื่อที่ใกล้ชิดและได้รับความนิยมจากเยาวชนมากที่สุดหนึ่ง จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงทุกวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไร จักษตรมงคล (2537: 40) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงระบบเอฟเอ็มของวัยรุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในกรุงเทพมหานคร พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่ฟังวิทยุกระจายเสียงเป็นประจำทุกวัน ระยะเวลาในการฟังวิทยุของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาในการรับฟังประมาณวันละ 1-2 ชั่วโมง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.4 และประเภทรายการที่กลุ่มตัวอย่างนิยมฟังมากที่สุด คือ รายการเพลงไทยสากล ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวไม่แตกต่างจากพฤติกรรมการรับฟังวิทยุของกลุ่มผู้ฟังทั่วไป ดังจะเห็นได้จากผลการสำรวจความนิยม และพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุของผู้ฟังในกรุงเทพมหานคร ของแผนกวิจัยและพัฒนาธุรกิจ บริษัทมีเดียพลัส จำกัด (มหาชน) ร่วมกับ รศ.อรนุช เลิศจรรรยาลักษณ์ ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 11-50 ปี นิยมฟังรายการวิทยุประมาณ 1-2 ชั่วโมง มากที่สุดและรายการที่นิยมฟังมากที่สุด คือ รายการเพลง (คู่แข่งฉบับที่ 237 สิงหาคม 2540, 56) นอกจากนั้นผลการวิจัยของ อสงกรณ์ ปริวุฒิพงศ์ (2540) ที่ได้ทำการศึกษานักเรียนมัธยมปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า รายการบันเทิงเป็นรายการที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจเป็นประจำสูงสุดเช่นกัน ซึ่งในเรื่องนี้ นภาพกรณ์ อัจฉริยะกุล (2530 : 194) อธิบายเหตุผลที่รายการบันเทิงทางวิทยุกระจายเสียงประเภทรายการเพลงได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางก็เพราะเป็นรายการที่มุ่งให้ความบันเทิงโดยตรงและสถานีวิทยุกระจายเสียงส่วนมากจัดรายการเพลงในอัตราส่วนที่มากกว่ารายการประเภทอื่นอยู่เป็นจำนวนมาก และบางสถานีจะจัดรายการเพลงติดต่อกันเป็นเวลาครั้งละหลายชั่วโมง

2 ปัจจุบันการจัดรายการวิทยุมีการสื่อสารแบบสองทาง (Two - way Communication) มากยิ่งขึ้น

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุในเรื่องของการขอเพลงมาที่สด ร้องลงมาคือ เล่นเกมส์ และโหวตความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุภาณี เวชพงศา (2540) ที่ได้ทำการสำรวจนักจัดรายการวิทยุ พบว่า นักจัดรายการวิทยุส่วนใหญ่ได้รับการติดต่อจากผู้ฟังในเรื่องการร่วมสนุกทายปัญหาและขอให้นักจัดรายการวิทยุเปิดเพลงที่ตนชอบ

จะเห็นได้ว่าการจัดรายการวิทยุในปัจจุบันเป็นการสื่อสารแบบสองทางมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ มีการติดต่อกลับจากผู้ฟัง ซึ่งจะประโยชน์กับรายการในด้านการติดตามผลการรับฟัง และประเมินผลรายการได้เป็นอย่างดี

3. เยาวชนให้ความสนใจและเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำด้านปัญหาการเรียนมากที่สุด

จากการศึกษาความสนใจและความเชื่อถือที่เยาวชนมีต่อนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆในรายการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในการให้คำแนะนำด้านปัญหาการเรียนมากที่สุด และประเด็นปัญหาการเรียนที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจเป็นอันดับ 1 คือ ปัญหาการสอบเข้ามหาวิทยาลัยและการศึกษาต่อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงวัยเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อทางการศึกษาที่จะเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นการให้ข้อมูลข่าวสารและการให้คำแนะนำเกี่ยวกับในเรื่องการเรียนจึงเป็นสิ่งที่นักจัดรายการวิทยุควรตระหนักถึงความสำคัญและความรับผิดชอบในการทำหน้าที่ผู้ถ่ายทอดความรู้ และผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในด้านการเรียน ควรที่จะมีการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งจาร์ลีนทร์ มุสิกะพงษ์ (2530 : 323) ได้อธิบายแหล่งและวัตถุดิบในการจัดรายการประเภทความรู้ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. เอกสารอ้างอิง ซึ่งได้แก่เอกสารประเภทต่างๆ เช่น สารคดี วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร ล้วนเป็นเอกสารที่นำมาใช้อ้างอิงเป็นข้อมูลได้
2. บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการเฉพาะเรื่อง เสียงจากบุคคลเหล่านี้จะเป็นแหล่งข้อมูลในรายการประเภทความรู้ที่น่าเชื่อถือที่สุด สำหรับผู้ฟัง
3. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสถานที่สำคัญต่างๆที่ยังปรากฏอยู่จะเป็นวัตถุดิบและเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่ดีได้อย่างหนึ่ง

เฉพาะการเลียนแบบนักจัดรายการ เพราะวัยรุ่นจะเห็นว่านักจัดรายการเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ไม่
ว่าจะเป็นเหมือนเพื่อนที่ให้ความเพลิดเพลิน เป็นผู้ใหญ่ที่ให้คำปรึกษาได้ และเป็นคนที่ควรจะเป็น
แบบอย่าง

จากการศึกษาของสุภาณี เวชพงศา (2540 : 75) ซึ่งสอบถามความเห็นเรื่องบทบาท
และหน้าที่ของนักจัดรายการวิทยุที่ควรจะเป็น พบว่านักจัดรายการวิทยุที่ทำการสำรวจวิจัยเรียง
ลำดับความสำคัญ คือ 1. นักจัดรายการวิทยุ คือ ผู้ให้ความบันเทิงแก่สังคม 2. รายการวิทยุ/นักจัด
รายการวิทยุสามารถทำหน้าที่เป็นครูที่ให้การศึกษอบรมแก่ผู้ฟังได้ 3. รายการวิทยุ/นักจัดรายการ
วิทยุควรมีการเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการ 4. นักจัดรายการวิทยุควรแสดงความคิดเห็นส่วนตัวผ่าน
ทางรายการวิทยุ 5. นักจัดรายการวิทยุควรเป็นผู้นำความคิดในสังคม

ดังนั้น นักจัดรายการวิทยุในปัจจุบันนอกจากจะทำหน้าที่ในการให้ความบันเทิงแก่ผู้
ฟังแล้ว ยังต้องทำหน้าที่อื่นๆที่จะทำให้ผู้ฟังได้รับประโยชน์ด้วย เช่น การให้คำแนะนำการอบรมสั่ง
สอน การเผยแพร่ข้อมูล เป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดี

6. ผลการทดสอบสมมติฐานบางประเด็นสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่ตั้งไว้

ตัวแปรที่หนึ่งคือเพศ มีความสัมพันธ์กับความสนใจและความเชื่อถือนักจัดรายการ
วิทยุในเรื่องการเรียน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการเลือกสรรและการแสวงหาข่าว
สาร (Selective Process) กล่าวคือผู้รับสารจะมีกระบวนการเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจข่าวสารแล
ต่างกันไปตามปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหลายประการ ซึ่งเพศก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา
และได้ผลสรุปดังกล่าวข้างต้น นั้นแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เพศเดียวกันจะมีความสนใจและให้
ความเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุในเรื่องเดียวกัน อันจะสามารถอธิบายด้วยทฤษฎีอีกทฤษฎีคือ ทฤษฎี
กลุ่มสังคม (Social Categories Theory) ของ De Fleur ที่ว่าประชาชนที่มีลักษณะทางสังคมอยู่ใน
กลุ่มเดียวกันมักจะมี ความสนใจหรือพฤติกรรมในการรับสารในแนวทางเดียวกัน

ตัวแปรที่สอง คือ สถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการ
แก้ไขปัญหาคอครบครัว ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มสังคม De Fleur เช่นกัน เนื่อง
จากสถานภาพทางเศรษฐกิจของคนย่อมเป็นเครื่องกำหนดความต้องการของคนตลอดจนกำหนด
ความคิดของคนเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมกาเปิดรับจากสื่อมวลชนด้วย ดังนั้น กลุ่ม
ตัวอย่างมีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับเดียวกันจะมีความสนใจในประเด็นปัญหาที่คล้ายคลึงกัน

ตัวแปรสุดท้าย คือ ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องการแก้ไขปัญหาคครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล (Individual Differences Theory) กล่าวคือ มนุษย์ซึ่งถูกเลี้ยงดูภายใต้สภาพการณ์ต่างๆ จะเปิดรับความคิดเห็นแตกต่างกันไป กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการเลี้ยงดูในลักษณะเดียวกันจะมีความสนใจในประเด็นปัญหาที่คล้ายคลึงกัน

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับนักจัดรายการวิทยุ/สถานีวิทยุ/ผู้ดำเนินธุรกิจรายการวิทยุ

- นักจัดรายการวิทยุควรตระหนักและให้ความสำคัญถึงบทบาทหน้าที่ในการให้คำแนะนำปรึกษากับเยาวชนผู้ฟังรายการในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเยาวชน เช่น ครอบครัว การเรียน เพื่อน ความรัก และยาเสพติด โดยการสอดแทรกความรู้และข้อแนะนำที่ถูกต้องหรือการเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ข้อมูลในรายการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการเรียนและการศึกษาต่อ ซึ่งเยาวชนให้ความสนใจ

- ควรมีการจัดฝึกอบรมความรู้ในด้านการให้คำแนะนำปรึกษา การใช้จิตวิทยาในการพูดคุยในรายการให้กับนักจัดรายการวิทยุ เพื่อเป็นที่พึ่งให้กับเยาวชนและเป็นแนวทางให้เยาวชนปฏิบัติตนที่ดี ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาในสังคม

2. สำหรับครูและผู้ปกครอง

- ควรให้เวลาในการให้คำแนะนำปรึกษา ให้ความใกล้ชิด เป็นเพื่อนและที่พึ่งให้กับเยาวชน โดยไม่ปล่อยให้เป็นหน้าที่ของสื่อมวลชนแต่เพียงฝ่ายเดียว

- ควรช่วยเหลือและให้คำชี้แนะเยาวชนในการพิจารณาเปิดรับสื่อที่เป็นประโยชน์ เช่น การแนะนำให้เยาวชนรับฟังรายการวิทยุที่ให้ทั้งสาระและความบันเทิงหรือการรับฟังรายการวิทยุที่นักจัดรายการเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือศรัทธาและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน

3. สำหรับเยาวชนผู้ฟังรายการ

- ควรใช้วิจารณญาณในการรับฟังรายการวิทยุ โดยเลือกรับฟังและเชื่อถือนักจัดรายการวิทยุที่มีความรู้ มีข้อมูล และมีความสามารถในการให้คำแนะนำที่ถูกต้อง

4. สำหรับคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กกช.)

- ควรที่จะเข้ามามีบทบาทในการจัดอบรมให้ความรู้แก่นักจัดรายการวิทยุในเรื่องวิธีการให้คำแนะนำปรึกษาแก่เยาวชนผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียง

5. สำหรับการศึกษาวิจัย

- ควรมีการศึกษาเนื้อหารายการวิทยุของแต่ละสถานีว่ามีกรนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาชีวิตของวัยรุ่นมากน้อยเพียงใด และเนื้อหาส่วนใหญ่เน้นในประเด็นใดบ้าง
- ควรมีการศึกษาวิจัยพฤติกรรม ความคิดและทัศนคติของผู้ฟังที่เป็นกลุ่มเยาวชน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการจัดรายการที่สอดคล้องกับความต้องการของเยาวชน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กมลวรรณ โดฬสิวานนท์. "ความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์กับทัศนคติความรุนแรง
ของนักเรียนระดับมัธยมปลาย"

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 253

กฤษณรัตน์ รัตนสิงห์. "ความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับการศึกษาของ
ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร."

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519

คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. "การศึกษามหาชนของสื่อมวลชนต่อการศึกษา
ของชาวบ้าน." กรุงเทพมหานคร, 2518-2520

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. "การสำรวจผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงของจุฬา." กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520-2520

ดุษฎี โยเหลา. "การวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทย
โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา"

รายงานการวิจัยสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2535

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. "จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา" กรุงเทพมหานคร:
ไทยวัฒนาพานิช, 2524

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. "ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัย และการพัฒนาบุคคล"

กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์, 2538

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ "การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนจากรอบครัวกับจิต
ลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย" กรุงเทพมหานคร : ศรีนครินทร์วิไล, 2529

นันทวัน สุชาโต. เอกสารการสอนวิชา ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531

นันทวัน สุชาโต. การสื่อสารในครอบครัว กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2530

นิพนธ์ ให้งาม. "การให้สื่อมวลชนเพื่อประกอบการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนลำปางกัลยาณี"
รายงานประกาศนียบัตรอาสาสมัครบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2514

พรสุภา ดิษยวรรณะ "พฤติกรรมการแสดงออกตามทฤษฎีของคิจิโงวานันกับการอบรม
เลี้ยงดูและลักษณะที่ตัวตั้งค้มบางประการของนักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพ
มหานคร" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ศรีนครินทร์วิไลประมาณเมตร 2534

รัชนา กาญจนะวณิชย์. "สำรวจการใช้เวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน
สาธิตจุฬา" วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511

เลขา ปิยะธัญจิระ. "การพัฒนาจริยธรรมของเด็ก" ในเอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนา
พฤติกรรมเด็ก หน่วยที่ 8 กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2530

บำรุง อุดรพรรณ. พฤติกรรมกรับข่าวสารของเยาวชนในชนบทและผลที่มีต่อการพัฒนาชนบทในจังหวัดชลบุรี กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524

ประคอง วรรณสุตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (ฉบับแก้ไขปรับปรุง) กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือ ดร.ศรีสง่า จังกัด, 2529

ประสาร ทิพย์ธาดา. พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร, 2528

ล้ำค่า โพลีกระจำง. "การใช้และความพึงพอใจจากสื่อของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534

วัฒนา พัฒนพงศ์. "สื่อมวลชนกับบทบาทด้านจริยธรรม" รายงานการวิจัยคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2529

วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2530

ศิริชัย ศิริกายะ. สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาในเขตเมืองป็นชนบท กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524

ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ. "ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน" กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531

ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์. ทฤษฎีและเทคนิคการคุมตัวอย่าง กรุงเทพมหานคร :
สำนักโอเคเอ็นเอสโตร์, 2538

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และสุพัตรา เพชรนุณี. บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำรงชีวิต
ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526

สุกัญญา ตีระวนิช. อิทธิพลของสื่อต่อเด็กในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร :
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2527

สุธา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม. จิตวิทยาวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร : แพร์ทิทยา, 2524

สุภาณี เวชพงศา. นิกัจัดรายการวิทยุกับการเผยแพร่ข้อมูลวิชาการ. นครปฐม : สำนักวิจัย
ประชากรและสังคม, 2540

สุโรทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชา หลักและทฤษฎีการสื่อสาร
มวลชน หน่วยที่ 4,11. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโรทัยธรรมาธิราช, 2529

สุโรทัยธรรมาธิราช,มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุ
และโทรทัศน์ หน่วยที่ 1-7 กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโรทัยธรรมาธิราช,
2529

สุโรทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการวิทยุกระจายเสียง
หน่วยที่ 1-12 กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโรทัยธรรมาธิราช, 2530

สุวิทย์ หวังภูษเคนทร์. บทบาทของวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์กับการพัฒนาประเทศไทย
กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2534

เสนอ เจยไฉย. "การศึกษาความสนใจของเยาวชนในชนบทจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อรูปแบบ
รายการวิทยุกระจายเสียง." บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531

อมรพันธ์ อุดสานิกิจ. "อิทธิพลของเพลงไทยสมัยนิยมที่มีต่อจริยธรรมของเยาวชน"
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2532

อลงกรณ์ ปริภูมิพงศ์. "ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารกับการรับรู้ข่าวสาร
วัฒนธรรมไทย ของนักเรียนมัธยมปลายในเขตกรุงเทพฯ." วิทยานิพนธ์ ปริญญา
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540

ธปสร เสถียรทิพย์. "ความสนใจและพฤติกรรมการเปิดรับข่าวจากสื่อมวลชนของเด็ก"
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2534

อุทุมพร จามรมาน. การสุ่มตัวอย่างทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร : ฟีนีทิปพลิเคชัน,
2530

อุไร จักษ์ศรีมงคล. "การศึกษาพฤติกรรมเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงระบบเอฟเอ็มของวัยรุ่น
ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายในกรุงเทพมหานคร"
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2537

อุไรวรรณ ภูวิจิตรสุทิน. "การเปิดรับและการยอมรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ของนักเรียน
และนิสิตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533

เอมจิต กิตติวัฒน์ และลักษมี คงลาภ. พฤติกรรมการเปิดรับและการใช้ประโยชน์จาก
สื่อมวลชนของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2536

ภาษาอังกฤษ

Agee. Warren K Ault. Philip H and Emery. Edwin Mass Communication
New York Harper & Ron Publisher, 1988

Ball - Rokeach, S J and M.L Defleur. 'A Dependency Model of **M**ass Media
Effects' Communication Research 1976.

Berlo, David U. 'The Process of Communication' An Introduction to Theory and
Practice. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1950.

Bittner. John, R. Mass Communication USA. : Prentice Hall Inc. 1983

De Fleur. Melvin L. Theories of Mass Communication. New York :
David McKay, 1966.

Farrar, Ronald T. Mass Communication. USA : West Publishing
Company. 1988.

Festinger. L.A. A Theory of Coanitive Dissonance. New York :
Row Peterson. 1957

Green, Mary. Television and American Society . USA . Woodworth
Publisher. 1989

Himmelweit, Hildet; Oppenheim, and Rince, Pamela,

'Television and Child.' London : Nuffield, 1969

Katz, E., J.G. Blumler and M. Gurevidch. 'Utilization of Mass Communication by
the Individual.' in Blumler and Katz, 1974

Klapper, J.T. The Effect of Mass Communication. New York :
The Free Press, 1960.

Lasswell. Harold D. 'The Structure and Function of Communication In Society '
in L. Bryson (ed) The Communication of Ideas. New York : Harper
and Brodgers, 1948

Orlik, Peter B. Electronic Media Criticism. U.S.A : Butterworth-Heinemann, 1994

Penelope Jenkins. 'Children's Reading and Children's
Television.' Journal of Librarianship III (April 1971)

Roger. Everett M. 'Mass Media and Interpersonal Communication'
in Handbook of Communication. ed. Schramm. Wilbur et al Chicago
Rand Mc Nally, 1973.

Wright C.R. Mass Communication : A Sociological Perspective
New York Random House Inc., 1975.

ด

ภาคผนวก

ธ

ค

แบบสอบถาม

เรื่อง อิทธิพลของนักจัดรายการวิทยุที่มีต่อการแก้ไขปัญหาชีวิตของวัยรุ่น

โปรดทำเครื่องหมาย X ที่ข้อความซึ่งตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

ก. ชาย

ข. หญิง

2. การศึกษาชั้น

ก. ม.4

ข. ม.5

ค. ม.6

โรงเรียน.....

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดา-มารดา หรือผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ด้วยประมาณ

ก. ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน

ข. 5,001 - 10,000 บาทต่อเดือน

ค. 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน

ง. 20,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว

เกณฑ์การประเมิน ความบ่อยครั้งในวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน

- เป็นประจำ = ความบ่อยครั้งในวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน คิดเป็นร้อยละ 81-100
 บ่อยๆ = ความบ่อยครั้งในวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน คิดเป็นร้อยละ 61-80
 บางครั้ง = ความบ่อยครั้งในวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน คิดเป็นร้อยละ 41-60
 นานๆ ครั้ง = ความบ่อยครั้งในวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน คิดเป็นร้อยละ 21-40
 น้อยมาก = ความบ่อยครั้งในวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน คิดเป็นร้อยละ 0-20

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน	เป็นประจำ	บ่อย ๆ	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	น้อยมาก
1. พ่อแม่เปิดโอกาสให้ท่านทำสิ่งต่างๆตามความพอใจ เช่น คบเพื่อน แต่งตัว ฯลฯ					
2. พ่อแม่จะคอยถามครูเรื่องการเรียนของท่าน					
3. ท่านคิดว่าพ่อแม่สนใจลูกคนอื่นมากกว่าท่าน					
4. พ่อแม่แบ่งหน้าที่ในบ้านให้ท่านทำ เพื่อฝึกความรับผิดชอบ					
5. ท่านต้องกลับบ้านตรงเวลาที่พ่อแม่กำหนด					
6. ถ้าท่านกลับบ้านช้า พ่อแม่จะรอคอยด้วยความเป็นห่วง					
7. พ่อแม่ไม่ค่อยสนใจที่จะตอบคำถามหรือปัญหาของท่าน					

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน	เป็นประจำ	บ่อย ๆ	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	น้อยมาก
8. ถ้าท่านไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ท่านจะถูกลงโทษ					
9. พ่อแม่คอยช่วยเหลือดูแลท่านในทุกๆเรื่อง					
10. ถ้าท่านทำผิด แต่ชี้แจงเหตุผล พ่อแม่จะไม่ลงโทษ					
11. พ่อแม่จะคอยถามไถ่ท่านเรื่องสุขภาพเสมอ ๆ					
12. ท่านทำอะไรสำเร็จ พ่อแม่ไม่เคยชมเชยท่าน					
13. พ่อแม่คอยจับผิดท่านไม่ว่าจะทำอะไร					
14. ท่านรู้สึกว่ พ่อแม่เอาใจใส่และห่วงใยท่านจนเกินไป					
15. พ่อแม่ให้อิสระแก่ท่านในการคิดและทำสิ่งต่างๆ					
16. ท่านไม่ค่อยได้รับคำแนะนำจากพ่อแม่ในเรื่องต่างๆ					
17. ท่านโต้แย้งพ่อแม่ไม่ได้ แม้จะมีเหตุผล					

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน	เป็นประจำ	บ่อย ๆ	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	น้อยมาก
18. เวลามีปัญหาในครอบครัวท่านจะ ได้รับฟังและช่วยแก้ไข					
19. พ่อแม่มักไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจ ของท่าน					
20. พ่อแม่มักจะไม่ให้ท่านไปไหน นอกบ้าน					

ตอนที่ 3 ทดสอบการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียง

1. ท่านรับฟังวิทยุบ่อยครั้งเพียงใด

ก. ทุกวัน

ค. สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง

ข. สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง

ง. น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง

2. ท่านใช้เวลาฟังวิทยุนานเท่าใดในแต่ละครั้ง

ก. น้อยกว่า 1 ชั่วโมง

ค. 2 ชั่วโมง - 3 ชั่วโมง

ข. 1 ชั่วโมง - 2 ชั่วโมง

ง. มากกว่า 3 ชั่วโมง

3. ส่วนใหญ่ท่านรับฟังวิทยุในช่วงเวลาใดบ่อยที่สุด

ก. 05.00-09.00 น.

ค. 12.00-15.00 น.

จ. 18.00-21.00 น.

ข. 09.00-12.00 น.

ง. 15.00-18.00 น.

ฉ. 21.00 น. ขึ้นไป

4. ท่านนิยมฟังรายการวิทยุประเภทใดมากที่สุด

ก. รายการเพลงสากล

ค. รายการเพลงลูกทุ่ง

ฉ. อื่นๆ โปรดระบุ.....

ข. รายการเพลงไทยสากล

ง. รายการข่าวและวิเคราะห์ข่าว

5. รายการที่ท่านชอบฟังมากที่สุด (don 1 รายการ)

ก. เรดิโอ ใน พรอบแมลม(F.M.88.0)

ค. แฟชั่น เรดิโอ (F.M.89.0)

ง. ฮอทเวฟ (F.M.91.5)

จ. เลิฟ เอฟ เอ็ม (F.M.103.5)

ฉ. อื่นๆ โปรดระบุ.....

ก. คลื่นแรง(F.M.88.5)

ข. สวิท เรดิโอ(F.M.89.5)

ค. เรดิโอ ไหวต (F.M.93.5)

ง. กรีนเวฟ (F.M.106.5)

6. ท่านเคยติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุหรือไม่

ก. ไม่เคย (ถ้าตอบข้อนี้ข้ามไปทำตอนที่ 4)

ข. เคย

7. ท่านติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุด้วยวิธีใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า ๓ ข้อ)

..... เพลงเจอร์

..... โทรศัพท์

..... โทรสาร (FAX)

..... เขียนจดหมาย

..... ไปพบที่สถานีวิทยุ

..... ไปร่วมงานที่รายการวิทยุจัด

8. ท่านติดต่อกับนักจัดรายการวิทยุในเรื่องใดมากที่สุด (ตอบ 1 ข้อ)

ก. ขอเพลง

ข. คอยเรื่องต่างๆ ไป

ค. โหวตความคิดเห็น

ก. เล่นเกมส์

ข. ปรึกษาเรื่องส่วนตัว

ค. อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับนักจัดรายการวิทยุ

1. ท่านสนใจฟังเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้นักจัดรายการวิทยุพูดถึง มากน้อยเพียงใด

เรื่องที่ดี.เจ.พูดถึง	ความสนใจ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- ครอบครัวแตกแยก/หย่าร้าง						
- ความรัก/ความเข้าใจในครอบครัว						
- การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว						
- ปัญหาเศรษฐกิจในบ้าน						
- การทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่						
- ผลการเรียน						
- ความสัมพันธ์กับคุณและเพื่อน นักเรียน						
- การเลือกอาชีพ						
- การทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียน						
- การสอบเข้ามหาวิทยาลัย/การศึกษา ต่อ						
- การเลือกคบเพื่อน						
- การหลีกหนีเพื่อนไม่ดี						

ท่านสนใจเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้ ที่นักจัดรายการวิทยุพูดถึง มากน้อยเพียงใด

เรื่องทีคิด.เจ.พูดถึง	ความสนใจ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- ความขัดแย้งกับเพื่อน						
- ปมด้อยของวัยรุ่นด้านต่างๆ เช่น ร่างกาย, ทรพียลิน ฯลฯ						
- การเข้ากับเพื่อนไม่ได้ เพื่อนไม่ยอมรับ						
- การรักและชอบเพื่อนต่างเพศ						
- การรักและชอบเพื่อนเพศเดียวกัน						
- การปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม						
- การไม่สมหวังในความรัก						
- ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์						
- โทษของและพิษภัยของยาเสพติด						
- วิธีการเลิกยาเสพติด						
- การป้องกันการติดยาเสพติด						
- การให้กำลังใจคนติดยาเสพติด						
- การช่วยเหลือคนใกล้ชิดที่ติดยาเสพติด						

2. ท่านได้รับฟังคำแนะนำต่างๆ จากนักจัดรายการวิทยุแล้ว ท่านคิดว่าท่านจะปฏิบัติ ตามคำแนะนำในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

การปฏิบัติตาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เรื่องที่ ดี.เจ แนะนำ					
- ครอบครัวแตกแยก/หย่าร้าง					
- ความรัก/ความเข้าใจในครอบครัว					
- การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว					
- ปัญหาเศรษฐกิจในบ้าน					
- การทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่					
- ผลการเรียน					
- ความสัมพันธ์กับครูและเพื่อน นักเรียน					
- การเลือกอาชีพ					
- การทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียน					
- การสอบเข้ามหาวิทยาลัย/การศึกษา ต่อ					
- การเลือกคบเพื่อน					
- การหลีกหนีเพื่อนไม่ดี					

การปฏิบัติตาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เรื่องที่ ดี.เจ แนะนำ					
- ความขัดแย้งกับเพื่อน					
- ปมด้อยของวัยรุ่นด้านต่างๆ เช่น ร่างกาย, ทรัพย์สิน ฯลฯ					
- การเข้ากับเพื่อนไม่ได้ เพื่อนไม่ ยอมรับ					
- การรักและชอบเพื่อนต่างเพศ					
- การรักและชอบเพื่อนเพศเดียวกัน					
- การปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม					
- การไม่สมหวังในความรัก					
- ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์					
- การป้องกันการติดยาเสพติด					
-วิธีการเลิกยาเสพติด					
- การให้กำลังใจคนติดยาเสพติด					
- การช่วยเหลือคนใกล้ชิดที่ติด ยาเสพติด					

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนเชื่อถือและปฏิบัติตามคำแนะนำของนักจัดรายการวิทยุ

ปัจจัย \ ความเชื่อถือ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นักจัดรายการวิทยุเป็นผู้เชี่ยวชาญโดยตรง เช่น เป็นนักจิตวิทยา, อาจารย์					
2. ชื่อเสียงของนักจัดรายการวิทยุ					
3. แหล่งข้อมูลที่อ้างอิง เช่น เอกสารอ้างอิง					
4. ความชื่นชอบส่วนตัว					
5. อายุการทำงานหรือประสบการณ์ในการเป็นนักจัดรายการวิทยุ					
6. เพื่อน/ คนใกล้ชิดแนะนำ					

ขอขอบคุณในความร่วมมือนะคะ